

**PREDUZEĆE ZA TELEKOMUNIKACIJE
"TELEKOM SRBIJA" a.d., BEOGRAD**

**Konsolidovani finansijski izveštaji
za 2008. godinu u skladu sa
Međunarodnim standardima
finansijskog izveštavanja
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

**PREDUZEĆE ZA TELEKOMUNIKACIJE
"TELEKOM SRBIJA" a.d., BEOGRAD**

**Konsolidovani finansijski izveštaji
za 2008. godinu u skladu sa
Međunarodnim standardima
finansijskog izveštavanja
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

*Prevod originalnog teksta Izveštaja nezavisnog revizora i konsolidovanih
finansijskih izveštaja za 2008. godinu izdatog na engleskom jeziku*

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 – 3
IZJAVA RUKOVODSTVA	4
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Konsolidovani bilans uspeha	5
Konsolidovani bilans stanja	6
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	7
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	8
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	9 – 90

*Prevod originalnog teksta Izveštaja nezavisnog
revizora izdatog na engleskom jeziku*

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Akcionarima i Upravnom odboru Preduzeća za telekomunikacije
“Telekom Srbija” a.d., Beograd**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Preduzeća za telekomunikacije “Telekom Srbija” a.d., Beograd (u daljem tekstu “Matično preduzeće”) i njegovih zavisnih preduzeća (zajedno u daljem tekstu “Grupa”), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2008. godine i odgovarajući konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Reviziju finansijskih izveštaja zavisnih preduzeća “Telus” a.d., Beograd, “Mtel” d.o.o., Podgorica i “Telekomunikacije Republike Srpske” a.d., Banja Luka (u daljem tekstu “Konsolidovana zavisna preduzeća”) izvršio je drugi revizor, koji je u dostavljenim izveštajima izrazio mišljenje bez rezervi na finansijske izveštaje Konsolidovanih zavisnih preduzeća. Naše mišljenje u vezi sa iznosima koji se odnose na Konsolidovana zavisna preduzeća uključena u priložene konsolidovane finansijske izveštaje, zasnovano je na izveštaju drugog revizora.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Odgovornost rukovodstva obuhvata: uspostavljanje, primenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; odabir i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i korišćenje računovodstvenih procena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo principa profesionalne etike i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima iznetim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor sagledava interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Upravnom odboru Preduzeća za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d., Beograd (Nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2008. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na sledeća pitanja:

- (a) Kao što je obelodanjeno u Napomeni 33(a) uz konsolidovane finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2008. godine ukupan iznos potencijalnih gubitaka koji mogu prosteći iz sudskih sporova koji se vode protiv Grupe procenjen je na iznos od RSD 458,080 hiljada, ne uzimajući u obzir eventualne efekte po osnovu zateznih kamata. Na osnovu procene ishoda sudskih sporova u toku od strane stručnih pravnih službi Grupe, rezervisanja iskazana u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe po ovom osnovu na dan 31. decembra 2008. godine iznose RSD 126,485 hiljada (Napomena 26). Rukovodstvo Grupe smatra da nije moguće sa prihvatljivom sigurnošću predvideti konačan ishod sudskih sporova koji su u toku, kao i da po navedenom osnovu Grupa neće snositi materijalno značajne gubitke iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.
- (b) Konsolidovano zavisno preduzeće "Mtel" d.o.o., Podgorica je u 2008. godini ostvarilo gubitak u iznosu od RSD 488,411 hiljada (EUR 5,962,830), dok na dan 31. decembra 2008. godine negativan kapital iznosi RSD 1,364,529 hiljada (EUR 15,400,826), za koliko su ukupne obaveze veće od ukupne aktive. Pored navedenog, kao što je obelodanjeno u Napomenama 15, 16 i 27 uz konsolidovane finansijske izveštaje, kao sredstvo obezbeđenja urednog vraćanja obaveza po osnovu dugoročnih kredita od strane navedenog zavisnog preduzeća, uspostavljena je zaloga na licenci i telekomunikacionoj opremi čija nabavna vrednost na dan 31. decembra 2008. godine iznosi RSD 7,589,167 hiljada (EUR 85,655,542), kao i zaloga nad 85% udela u Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Mtel" d.o.o., Podgorica. Navedeno stanje ukazuje na postojanje materijalno značajnih neizvesnosti koje mogu da izazovu značajnu sumnju u sposobnost Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Mtel" d.o.o., Podgorica da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti pravnog lica. Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji Grupe ne uključuju korekcije koje mogu da proizađu iz razrešenja navedenih neizvesnosti. Aktiva Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Mtel" d.o.o., Podgorica čini 3.4% ukupne konsolidovane aktive Grupe na dan 31. decembra 2008. godine.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Upravnom odboru Preduzeća za telekomunikacije
"Telekom Srbija" a.d., Beograd (Nastavak)

Skretanje pažnje (Nastavak)

- (c) Tekuća svetska finansijska kriza počela je sredinom 2007. godine, pri čemu su se stvarni efekti na bankarski i privredni sektor u svetu ispoljili tokom 2008. godine, uz dalje širenje negativnih posledica. Efekti krize u Srbiji i zemljama okruženja su počeli da se osećaju u poslednjem kvartalu 2008. godine, i prvo su se odrazili na bankarski sektor, uz dalji uticaj na krizu likvidnosti, fluktuaciju i opadanje kursa dinara u odnosu na strane valute i smanjenje opšte privredne aktivnosti. I pored toga što sektor informaciono-komunikacionih tehnologija ne spada među one koji su najugroženiji zbog svetske krize, Grupa je u skladu sa politikama upravljanja rizicima, donela set mera u cilju održavanja zadovoljavajućeg stepena naplate potraživanja, likvidnosti i obezbeđenja odgovarajućih izvora finansiranja, pre svega radi izmirenja obaveza po kreditima u narednom periodu. Iako su kratkoročne obaveze Grupe na dan 31. decembra 2008. godine veće od obrtne imovine za RSD 18,571,608 hiljada, Grupa nema problema sa likvidnošću i izmirenjem svojih obaveza. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 3.5. uz konsolidovane finansijske izveštaje, rukovodstvo smatra da, u datim okolnostima, preduzima sve neophodne mere kako bi obezbedilo održiv rast i razvoj Grupe. Rukovodstvo Grupe nije u mogućnosti da pouzdano proceni efekte daljeg razvoja i razmere krize na ekonomsko okruženje u Srbiji i zemljama okruženja, kao ni uticaj na finansijski položaj i rezultate poslovanja Grupe, ali smatra da isti neće dovesti u pitanje nastavak njenog poslovanja.

Beograd, 29. april 2009. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

BDO BC Excel d.o.o.
BDO BC Excel d.o.o.
Beograd

IZJAVA RUKOVODSTVA GRUPE O ODGOVORNOSTI ZA KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za obezbeđenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja koji istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Grupe na kraju izveštajnih perioda, kao i rezultate poslovanja i tokove gotovine za izveštajne periode u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Rukovodstvo Grupe je takođe odgovorno za implementaciju odgovarajućih procesa i kontrola u cilju zaštite imovine i sprečavanja, odnosno otkrivanja pronevera i ostalih neregularnosti.

Rukovodstvo Grupe smatra da su pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja prikazanih na stranama 5 – 90 korišćene odgovarajuće računovodstvene politike koje su konzistentno primenjene kao i razumna i oprezna prosuđivanja i procene, što je obezbedilo da prikazani konsolidovani finansijski izveštaji budu sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Rukovodstvo Preduzeća za telekomunikacije
"Telekom Srbija" a.d., Beograd

Branko Radujko
Generalni direktor

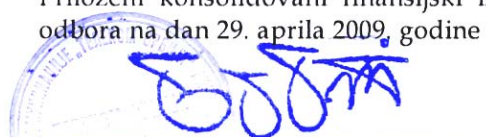
Georgios Christodoulopoulos
Direktor Direkcije za ekonomske poslove

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2008. godine
U RSD hiljada

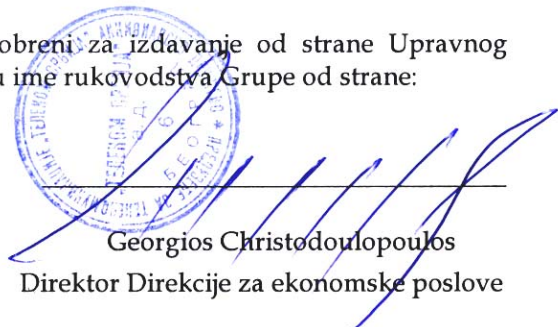
	<u>Napomena</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> <u>Korigovano</u>
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od prodaje	5	103,043,550	81,739,460
Ostali poslovni prihodi	6	2,311,125	2,171,788
		105,354,675	83,911,248
POSLOVNI RASHODI			
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	7	(17,415,458)	(14,929,317)
Troškovi operatora	8	(13,427,576)	(11,806,937)
Troškovi materijala i održavanja	9	(10,372,545)	(10,443,313)
Troškovi amortizacije	10	(20,530,753)	(16,187,605)
Troškovi zakupa		(3,894,678)	(3,268,832)
Ostali poslovni rashodi	11	(16,980,363)	(14,423,854)
		(82,621,373)	(71,059,858)
POSLOVNA DOBIT		22,733,302	12,851,390
FINANSIJSKI PRIHODI/(RASHODI)			
Prihodi od kamata	12	1,193,063	1,063,020
Rashodi kamata	12	(5,380,517)	(2,892,600)
(Negativne)/pozitivne kursne razlike, neto	13	(8,279,481)	1,460,270
Ostali finansijski prihodi		188,482	-
		(12,278,453)	(369,310)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA		10,454,849	12,482,080
Porez na dobit	14	(975,987)	(685,960)
NETO DOBIT		9,478,862	11,796,120
NETO DOBIT KOJA PRIPADA:			
VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA		8,236,889	11,865,776
MANJINSKIM ULAGAČIMA		1,241,973	(69,656)
		9,478,862	11,796,120
ZARADA PO AKCIJI			
Vlasnici Matičnog pravnog lica:			
Osnovna zarada po akciji		7.63	10.99

Napomene na stranama od 9 do 90
čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora na dan 29. aprila 2009. godine i potpisani su u ime rukovodstva Grupe od strane:

Branko Radujko
Generalni direktor

Georgios Christodoulopoulos
Direktor Direkcije za ekonomske poslove

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2008. godine
U RSD hiljada

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2008.</u>	<u>31.12.2007.</u> <u>Korigovano</u>
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	15	59,601,015	51,888,390
Nekretnine, postrojenja i oprema	16	149,642,227	138,736,097
Avansi za nekretnine i opremu	17	610,019	781,252
Učešća u kapitalu		18	16
Ostala dugoročna sredstva	18	1,810,061	1,593,333
Odložena poreska sredstva	14	1,037,340	900,886
		212,700,680	193,899,974
Obrtna imovina			
Zalihe	19	8,496,406	9,060,844
Potraživanja	20	13,900,291	11,726,876
Ostala tekuća sredstva i aktivna vremenska razgraničenja	21	3,502,919	3,988,411
Obračunati prihodi	22	1,380,443	1,126,848
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23	13,202,314	5,400,027
		40,482,373	31,303,006
UKUPNA AKTIVA		253,183,053	225,202,980
PASIVA			
Kapital vlasnika Matičnog pravnog lica			
Akcijski kapital	24	82,512,552	82,512,552
Ostali kapital		8,588	6,121
Rezerve		767,151	601,534
Rezerve po osnovu preračuna valuta		4,966,882	(1,481,221)
Neraspoređena dobit		20,237,244	18,066,670
		108,492,417	99,705,656
Manjinski interes		18,377,952	14,154,778
Ukupan kapital		126,870,369	113,860,434
Dugoročna rezervisanja i obaveze			
Odloženi prihodi	25	4,151,509	4,302,417
Dugoročna rezervisanja	26	2,534,861	2,140,318
Odložene poreske obaveze	14	2,084,701	1,955,300
Dugoročni krediti	27	58,487,632	75,753,736
		67,258,703	84,151,771
Kratkoročne obaveze			
Tekuća dospeća dugoročnih kredita	27	35,368,334	6,143,243
Kratkoročni krediti		199,086	91,410
Obaveze iz poslovanja	28	12,118,171	13,170,082
Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	29	11,268,823	7,738,270
Obaveze po osnovu poreza na dobit		99,567	47,770
		59,053,981	27,190,775
UKUPNA PASIVA		253,183,053	225,202,980
VANBILANSNA EVIDENCIJA	30	28,532,909	29,263,755

Napomene na stranama od 9 do 90
čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2008. godine
U RSD hiljada

	Vlasnici Matičnog pravnog lica				Ukupno	Manjinski interes	UKUPAN KAPITAL
	Akcijski kapital	Ostali kapital	Rezerve	Neraspoređena dobit			
Stanje na dan 1. januara 2007. godine, korigovano	82,512,552	6,121	589,634	11,928,010	95,036,317	-	95,036,317
Isplaćene dividende u toku godine	-	-	-	(5,727,116)	(5,727,116)	-	(5,727,116)
Udeo manjinskih ulagača	-	-	-	-	-	14,657,927	14,657,927
Kursne razlike po osnovu preračuna finansijskih izveštaja u stranoj valuti u funkcionalnu valutu	-	-	(1,481,221)	-	(1,481,221)	(439,899)	(1,921,120)
Ostale promene	-	-	11,900	-	11,900	6,406	18,306
Neto dobit za 2007. godinu	-	-	-	11,865,776	11,865,776	(69,656)	11,796,120
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine, korigovano	82,512,552	6,121	(879,687)	18,066,670	99,705,656	14,154,778	113,860,434
Isplaćene dividende u toku godine	-	-	-	(4,461,311)	(4,461,311)	(215,070)	(4,676,381)
Kursne razlike po osnovu preračuna finansijskih izveštaja u stranoj valuti u funkcionalnu valutu	-	-	6,448,103	-	6,448,103	1,767,284	8,215,387
Raspedela dobiti na rezerve	-	-	165,617	(165,617)	-	-	-
Dodatna investicija	-	-	-	(1,428,987)	(1,428,987)	1,428,987	-
Ostale promene	-	2,467	-	(10,400)	(7,933)	-	(7,933)
Neto dobit za 2008. godinu	-	-	-	8,236,889	8,236,889	1,241,973	9,478,862
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	82,512,552	8,588	5,734,033	20,237,244	108,492,417	18,377,952	126,870,369

Napomene na stranama od 9 do 90
čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2008. godine
U RSD hiljada

	2008.	2007. Korigovano
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Dobit pre oporezivanja	10,454,849	12,482,080
<i>Usaglašavanje dobiti pre oporezivanja sa neto prilivima gotovine:</i>		
Amortizacija	20,530,753	16,187,605
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina i opreme, neto	547,314	947,026
Dobici po osnovu delimične demontaže opreme, neto	(160)	(3,351)
Gubici po osnovu ustupanja dobara bez naknade	105,903	827,083
Nerealizovane negativne kursne razlike, neto	9,484,297	672,719
Isppravke vrednosti i otpisi potraživanja, neto	1,992,797	1,218,670
Ukidanje odloženih prihoda od poklonjenih sredstava	(525,353)	(457,025)
Ukalkulisani troškovi raspodele učešća u dobiti zaposlenima	1,206,390	1,139,601
Prihodi po osnovu otpisa obaveza	(11,145)	(101,691)
Rezervisanje za sudske sporove, neto	80,616	36,570
Ostala rezervisanja	2,642,173	1,385,326
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih	387,727	469,872
Promene u potraživanjima i tekućim obavezama:		
Povećanje potraživanja iz poslovnih odnosa	(4,024,403)	(1,326,142)
Smanjenje ostalih kratkoročnih sredstava	100,257	234,487
Smanjenje/ (povećanje) zaliha (Smanjenje)/povećanje obaveza iz poslovanja i ostalih kratkoročnih obaveza	535,919	(3,171,096)
	<u>(3,683,820)</u>	<u>4,483,267</u>
	39,824,114	35,025,001
Plaćen porez na dobit	(1,417,742)	(1,421,843)
Plaćen porez na dodatu vrednost	(5,210,006)	(5,239,247)
Plaćeni rashodi kamata	(4,115,885)	(2,712,452)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	29,080,481	25,651,459
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Nabavke nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	(29,936,240)	(29,209,158)
Prilivi po osnovu prodaje nekretnina i opreme	38,366	22,108
Kupovina zavisnog preduzeća bez stečene gotovine	-	(50,047,957)
Novčani udeo manjinskog ulagača	-	198,253
Prilivi po osnovu kamata	914,439	411,230
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(28,983,435)	(78,625,524)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Kreditni od banaka i dobavljača, umanjeni za izvršene otplate	10,702,274	61,214,858
Kreditni zaposlenima, umanjeni za izvršene otplate	(110,565)	34,417
Finansijski plasmani - depoziti	1,694,398	(1,513,001)
Ispłaćene dividende vlasnicima Matičnog preduzeća	(4,061,895)	(5,727,116)
Ostale isplaćene dividende	(614,486)	(1,939,605)
Unapred plaćeni troškovi zakupa, neto	95,515	25,822
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	7,705,241	52,095,375
Neto priliv/(odliv) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	7,802,287	(878,690)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	5,400,027	6,278,717
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (Napomena 23)	13,202,314	5,400,027

Napomene na stranama od 9 do 90
čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Javno preduzeće PTT saobraćaja "Srbija", Beograd ("JP PTT") je osnovalo preduzeće za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d., Beograd (u daljem tekstu "Matično preduzeće" ili "Telekom Srbija") 29. maja 1997. godine i tom prilikom predalo preduzeću "Telekom Srbija" sva sredstva telekomunikacija, isključujući nekretnine i određena druga sredstva i obaveze. Shodno članu 14a. Zakona o sistemima veza Republike Srbije, JP PTT je prenelo određena ekskluzivna i neekskluzivna prava za obavljanje delatnosti na "Telekom Srbija" u početnom periodu od 20 godina sa mogućnošću produženja za narednih 10 godina. S obzirom na ovaj prenos i predaju, "Telekom Srbija" je izdao sertifikat koji predstavlja 1,080,000 u celosti plaćenih registrovanih običnih akcija s pravom glasa, u nominalnoj vrednosti od po RSD 10,000 i Zlatnu akciju Vladi Republike Srbije. Zlatna akcija daje vlasniku određena prava, uključujući pristup informacijama, imenovanje direktora, pravo glasa i neka druga prava. Ovu akciju može posedovati samo Vlada Republike Srbije koju predstavlja njen ovlašćeni predstavnik.

Matično preduzeće je registrovano u Republici Srbiji 29. maja 1997. godine u skladu sa Zakonom o preduzećima Savezne Republike Jugoslavije objavljenom u Službenom listu SRJ, br. 29 od 26. juna 1996. godine. U junu 1997. godine, 49% akcija Matičnog preduzeća privatizovano je direktnom prodajom. Od tada su, STET International Netherlands NV, Amsterdam ("STET") i Hellenic Telecommunications Organization A.E., Athens ("OTE") posedovali 29% odnosno 20% akcijskog kapitala. Ova transakcija je registrovana u Trgovinskom sudu u Beogradu 13. juna 1997. godine pod brojem Fi.-7276/97.

Na dan 20. februara 2003. godine potpisan je Ugovor o kupoprodaji akcija između JP "PTT Saobraćaja Srbija", Beograd ("JP PTT") i STET International Netherlands NV, Amsterdam, po kome JP PTT stiče vlasništvo nad dodatnih 29% akcijskog kapitala koji se nalazio u vlasništvu STET i na taj način postao vlasnik ukupno 80% akcijskog kapitala Matičnog preduzeća. Navedena kupovina akcija registrovana je kod Trgovinskog suda u Beogradu 25. decembra 2003. godine pod brojem Fi. 1362/03. Dana 10. decembra 2004. godine, ugovorne strane, JP PTT, OTE i Matično preduzeće, potpisali su Akcionarski sporazum broj 128077/1 kojim su uređeni osnovni odnosi između ugovornih strana. Sporazum je usvojen na XI vanrednoj sednici Skupštine Matičnog preduzeća, održanoj u decembru 2004. godine.

Matično preduzeće je zatvoreno akcionarsko društvo osnovano na neodređeno vreme i prevedeno je u registar privrednih subjekata Agencije za privredne registre Republike Srbije na osnovu Rešenja broj BD 3309 od 21. februara 2005. godine.

U cilju usaglašavanja sa odredbama Zakona o telekomunikacijama Republike Srbije, Upravni odbor Matičnog preduzeća je 19. juna 2006. godine doneo odluke o obrazovanju ogranaka: "Direkcija za mobilnu telefoniju" i "Sektor za internet" čime je obavljanje navedenih delatnosti organizovano kroz zasebne delove Matičnog preduzeća. Osim toga, krajem 2007. godine obrazovan je ogranak "Sektor za multimedijalne usluge". Ogranci su upisani u registar kod Agencije za privredne registre kao posebni delovi Matičnog preduzeća, nemaju pravni subjektivitet i ovlašćeni su da u pravnom prometu istupaju isključivo u ime i za račun Matičnog preduzeća.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNIVANJE I DELATNOST (Nastavak)

Osnovna delatnost Matičnog preduzeća je pružanje telekomunikacionih usluga, od kojih su najznačajnije usluge domaćeg i međunarodnog telefonskog saobraćaja, a pored toga, Matično preduzeće nudi i širok spektar ostalih telekomunikacionih usluga uključujući ostale fiksne telefonske usluge, prenos podataka, zakup linija, privatne vodove, usluge na celom mrežnom području, dodatne usluge u oblasti mobilne telefonije, fiksne satelitske usluge, internet i multimedijalne usluge.

Matično preduzeće takođe pruža usluge u oblasti zakupa, izgradnje, upravljanja i zaštite telekomunikacione infrastrukture. Osim toga, Matično preduzeće poseduje pravo da izdaje telefonske imenike uključujući "Bele" i "Žute strane", kao i usluge poziva preko operatora i usluge korišćenja elektronskog imenika u oblasti fiksnih telefonskih usluga. U toku 1998. godine, Matično preduzeće je uvelo GSM mrežu mobilne telefonije. U poslednjem kvartalu 2006. godine, Matično preduzeće je omogućilo korisnicima uslugu pozivanja u inostranstvo putem telefonskih kartica u fiksnoj telefoniji. Pored toga, komercijalno je puštena u rad mreža treće generacije mobilne telefonije.

Matično preduzeće je jedini operator fiksne telefonije, kako u lokalnom tako i u nacionalnom i međunarodnom saobraćaju u Republici Srbiji. Pozicija Matičnog preduzeća kao ekskluzivnog operatora fiksne telefonije trajala je do 9. juna 2005. godine kada je, u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 44 od 24. aprila 2003. godine sa izmenama i dopunama br. 36 od 27. aprila 2006. godine) takva pozicija Matičnog preduzeća pravno prestala da postoji. Upravni odbor Republičke agencije za telekomunikacije ("RATEL" ili "Agencija"), na svojoj sednici održanoj 24. marta 2006. godine, doneo je Odluku o utvrđivanju javnog telekomunikacionog operatora za usluge javne fiksne telefonske mreže sa značajnim tržišnim udelom, kojom je Matično preduzeće proglašeno javnim telekomunikacionim operatorom za pružanje usluga javne fiksne telefonske mreže sa značajnim tržišnim udelom. U skladu sa tim, Agencija je naložila Matičnom preduzeću da za svaku promenu cena svojih usluga, za koje ima licencu, pribavi prethodnu saglasnost Agencije.

Do datuma izdavanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, nadležna Republička agencija još uvek nije izdala dozvolu drugim operatorima za eksploataciju javne telekomunikacione mreže i pružanje javnih telekomunikacionih usluga, u skladu sa odredbama pomenutog zakona, tako da je Matično preduzeće i dalje jedini davalac usluga u oblasti fiksne telefonije u Republici Srbiji.

Dana 13. aprila 2007. godine, Matično preduzeće je u postupku zamene dobilo Licencu za izgradnju, posedovanje i eksploataciju javne fiksne telekomunikacione mreže i pružanje usluga javne fiksne telekomunikacione mreže od strane RATEL-a i od tog datuma sve naknade u vezi licence plaća navedenoj Agenciji.

Dana 28. jula 2006. godine, Matično preduzeće je dobilo licencu za javnu mobilnu telekomunikacionu mrežu i usluge (GSM licenca) od strane RATEL-a i sve naknade u vezi licence i frekvencije plaća navedenoj Agenciji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNIVANJE I DELATNOST (Nastavak)

U aprilu 2008. godine, Agencija za privatizaciju Republike Srbije je objavila Javni poziv za dostavljanje ponuda za konsultantske usluge privatizacionog savetnika u vezi sa pripremom i realizacijom primarne javne ponude i sekundarne javne ponude akcija Matičnog preduzeća "Telekom Srbija" a.d. Ugovor o konsultantskim uslugama dodeljen je ponuđaču koji je dostavio ekonomski najpovoljniju ponudu, investicionoj banci Morgan Stanley.

Upravni odbor Matičnog preduzeća je na svojoj XLII redovnoj sednici, održanoj 30. jula 2008. godine, doneo Pravilnik o organizaciji Preduzeća za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d. Nova organizacija podrazumeva postojanje osnovnih funkcija (Direkcija za komercijalne poslove i Direkcija za tehniku), ekonomske funkcije, korporativne funkcije i funkcija podrške. Na ovoj sednici razmotren je strateški plan poslovanja Matičnog preduzeća za narednih pet godina i nakon toga usvojen je od strane Skupštine akcionara 25. septembra 2008. godine.

Upravni odbor RATEL-a je na sednici od 22. decembra 2008. godine doneo odluke o ispunjenosti uslova za izdavanje odobrenja operatorima i provajderima u Republici Srbiji za pružanje usluga prenosa govora korišćenjem interneta (9 provajdera), za javne telekomunikacione mreže (3 provajdera), kao i za međunarodno povezivanje javne telekomunikacione mreže (3 provajdera). Lista izdatih odobrenja od strane RATEL-a ovim nije zaključena.

Matično preduzeće ima učešće u kapitalu sledećih zavisnih pravnih lica:

- "Telus" a.d., Beograd, Republika Srbija (100% akcijskog kapitala);
- "Mtel" d.o.o., Podgorica, Republika Crna Gora (51% kapitala);
- "Telekomunikacije Republike Srpske" a.d., Banja Luka, Republika Srpska (65% akcijskog kapitala); i
- "FiberNet" d.o.o., Podgorica, Crna Gora (100% kapitala).

Upravni odbor Matičnog preduzeća je na XVIII sednici održanoj 31. marta 2005. godine doneo Odluku (25837/8 i 25837/9) o izdvajanju poslova higijene, redovnog održavanja poslovnog prostora i fizičkog obezbeđenja iz delatnosti Matičnog preduzeća i osnivanju zavisnog preduzeća "Telus" a.d., Beograd, ("Telus") koje će obavljati navedene poslove.

U konzorcijumu sa Ogalar B.V., Amsterdam, Matično preduzeće je u februaru 2007. godine učestvovalo na međunarodnom javnom tenderu Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore, na osnovu kojeg su dodeljene posebne licence za građenje, posedovanje i eksploataciju mobilne javne telekomunikacione mreže i pružanje mobilnih javnih telekomunikacionih usluga, kao i posebna licenca za građenje, posedovanje i eksploataciju javne telekomunikacione mreže i pružanje javnih telekomunikacionih servisa putem fiksnog bežičnog pristupa u radio frekvencijskom opsegu 3400-3600 MHz. Shodno tome, 4. aprila 2007. godine, osnovano je preduzeće "Mtel" d.o.o., Podgorica, Crna Gora ("Mtel"), u kome Matično preduzeće poseduje 51% kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**Za godinu završenu 31. decembra 2008.****Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

1. OSNIVANJE I DELATNOST (Nastavak)

Dana 19. januara 2007. godine, Matično preduzeće je sa Republikom Srpskom koju zastupa Direkcija za privatizaciju, potpisalo Ugovor o kupovini i prodaji akcija. Predmet prodaje je vlasništvo nad 319,428,193 običnih akcija preduzeća "Telekomunikacije Republike Srpske" a.d., Banja Luka (u daljem tekstu "Telekom Srpske") nominalne vrednosti KM 1 po akciji, što čini 65.005851% akcijskog kapitala "Telekoma Srpske". Datum zatvaranja transakcije, odnosno sticanja kontrole nad ovim preduzećem bio je 18. jun 2007. godine.

Dana 8. jula 2008. godine, Matično preduzeće je sa Željeznicom Crne Gore zaključilo Ugovor o zajedničkom ulaganju za postavljanje, eksploataciju i održavanje optičkog i energetskog kabla duž pruge Bar-Vrbnica. Shodno tome, Upravni odbor Matičnog preduzeća je 3. decembra 2008. godine doneo Odluku o osnivanju zavisnog preduzeća "FiberNet" d.o.o., Podgorica. "FiberNet" je osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i Matično preduzeće je jedini osnivač i vlasnik. Prema ugovornim odredbama, 50% vlasništva nad novoizgrađenim optičko-naponskim kapacitetom biće preneto na Željeznicu Crne Gore uz obavezu dvogodišnjeg ekskluzivnog korišćenja bez prava komercijalizacije, dok 50% ostaje u vlasništvu Matičnog preduzeća uz obavezu tekućeg održavanja ukupne investicije.

Sedište Grupe je u Beogradu, Takovska 2, Republika Srbija. Grupa je na dan 31. decembra 2008. godine imala 14,306 zaposlenih (31. decembar 2007. godine: 14,592 zaposlena radnika). Od navedenog broja, u Matičnom preduzeću je bilo 9,640 zaposlenih (31. decembar 2007. godine: 9,973 radnika), a u Konsolidovanim zavisnim preduzećima 4,666 zaposlenih (31. decembar 2007. godine: 4,619 radnika).

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji odobreni su za izdavanje od strane Upravnog odbora Matičnog preduzeća dana 29. aprila 2009. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnova za konsolidovanje

Zavisna pravna lica predstavljaju ona pravna lica u kojima Matično preduzeće ima udeo u vlasništvu iznad 50% ili više od polovine prava glasa ili pravo upravljanja finansijskom, odnosno poslovnom politikom zavisnog preduzeća. Zavisna preduzeća se u celosti konsoliduju od dana kada se kontrola prenese na Matično preduzeće, a isključuju iz konsolidacije od dana kada navedena kontrola prestane.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji obuhvataju finansijske izveštaje Matičnog preduzeća i sledećih domaćih i stranih zavisnih pravnih lica (u daljem tekstu "Konsolidovana zavisna preduzeća"):

<u>Naziv preduzeća</u>	<u>% učešća</u>
"Telus" a.d., Beograd, Republika Srbija	100%
"Mtel" d.o.o., Podgorica, Republika Crna Gora	51%
"Telekom Srpske" a.d., Banja Luka, Republika Srpska	65%
"FiberNet" d.o.o., Podgorica, Crna Gora	100%

Finansijski izveštaji Matičnog preduzeća i Konsolidovanih zavisnih preduzeća korišćeni u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja sačinjeni su na isti izveštajni datum. Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su sastavljeni korišćenjem uniformnih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje, i iste su konzistentno primenjene.

Svi iznosi transakcija koje su nastale iz međusobnih poslovnih odnosa između Matičnog preduzeća i Konsolidovanih zavisnih preduzeća su eliminisani prilikom konsolidacije finansijskih izveštaja.

Finansijski izveštaji Konsolidovanih zavisnih preduzeća u inostranstvu preračunati su u dinare (RSD) po kursu važećem na dan bilansa stanja za pozicije bilansa stanja i po prosečnom kursu za period za pozicije bilansa uspeha. Sve rezultirajuće kursne razlike se priznaju kao zasebna komponenta (rezerve) u okviru kapitala.

Metod kupovine je metod koji je primenjen za računovodstveno obuhvatanje sticanja zavisnog preduzeća "Telekom Srpske" a.d., Banja Luka od strane Matičnog preduzeća "Telekom Srbija" u 2007. godini. Trošak sticanja zavisnog preduzeća odmerava se kao fer vrednost datih sredstava, emitovanih hartija od vrednosti ili obaveza nastalih ili preuzetih na dan preuzimanja uvećan za troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju. Sredstva koja su stečena kupovinom zavisnog preduzeća i koja se pojedinačno mogu identifikovati kao i stvarne i potencijalne preuzete obaveze u poslovnoj kombinaciji, inicijalno se odmeravaju po fer vrednosti na dan sticanja, bez obzira na obim manjinskog udela. Iznos troška sticanja iznad fer vrednosti udela Matičnog preduzeća u stečenoj neto imovini navedenog zavisnog preduzeća koja se može identifikovati, evidentiran je kao goodwill (Napomena 2.14.).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja**

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI), uključujući Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i tumačenja standarda, izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa konceptom istorijskog troška i načelom stalnosti pravnog lica.

Iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Grupa je u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe za 2007. godinu, izuzev dole navedenih novousvojenih MRS i tumačenja, čija primena nije imala efekta na finansijsko stanje ili rezultat poslovanja Grupe.

(a) Tumačenja standarda koja su stupila na snagu u 2008. godini

Primena sledećih tumačenja standarda (IFRIC) koja su obavezna za primenu u izveštajnim periodima koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2008. godine, nije imala za rezultat promene računovodstvenih politika Grupe, niti efekat na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe u periodu početne primene:

- IFRIC 11, MSFI 2 "Grupne transakcije i transakcije državnim hartijama od vrednosti", daje smernice u pogledu pitanja da li transakcije plaćanja akcijama, koje uključuju otkupljene sopstvene akcije, ili akcije preduzeća unutar grupe (npr. opcija plaćanja akcijama matičnog preduzeća), treba računovodstveno obuhvatiti u pojedinačnim finansijskim izveštajima matičnog preduzeća i njegovih zavisnih preduzeća kao plaćanje instrumentima kapitala ili kao gotovinsko plaćanje u pojedinačnim izveštajima matične kompanije i grupe.
- IFRIC 12 "Ugovori o koncesiji za pružanje usluga", se primenjuje na ugovorene aranžmane u kojima privatno preduzeće kao izvršilac posla učestvuje u razvoju, finansiranju i održavanju infrastrukture za potrebe javnog sektora.
- IFRIC 14 "Ograničenja sredstava utvrđenog plana naknada, minimalni zahtevi za finansiranjem i njihov međusobni uticaj", daje smernice za procenu ograničenja u MRS 19 "Primanja zaposlenih" koje se odnosi na iznos viška koji se može priznati kao sredstvo. IFRIC 14 takođe objašnjava na koji način zakonom ili ugovorom propisani minimalni doprinosi utiču na penzijska sredstva odnosno obaveze.
- IFRIC 13 "Programi lojalnosti kupaca" (primenjuje se na obračunske periode koji počinju 1. jula 2008. godine ili nakon tog datuma).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Tumačenja standarda koja su stupila na snagu u 2008. godini (Nastavak)

- IFRIC 13 pojašnjava da ukoliko se prodaja robe i usluga vrši uz povoljnosti za lojalne kupce (npr. bodovi za lojalnost ili besplatni proizvodi), takva prodaja se smatra složenim aranžmanom i odnosna potraživanja od kupaca se raspodeljuju na sastavne delove aranžmana po fer vrednosti. Grupa će početi sa primenom IFRIC 13 od 1. januara 2009. godine, odnosno od uvođenja loyalty programa. Rukovodstvo vrši procenu očekivanog uticaja IFRIC 13, ali ne očekuje da će primena ovog tumačenja imati značajan efekat na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe

Grupa nije prevremeno usvojila sledeće standarde, tumačenja standarda i izmene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 1. januara 2009. godine ili nakon tog datuma:

- MSFI 8 "Segmenti poslovanja" (stupa na snagu od 1. januara 2009. godine). MSFI 8 zamenjuje MRS 14 "Izveštavanje po segmentima" i usaglašava izveštavanje o segmentima sa zahtevima američkog standarda SFAS 131 "Obelodanjivanje informacija o segmentima preduzeća i srodnih informacija". Novi standard zahteva "pristup rukovodstva", po kom se informacije o segmentima prikazuju na isti način kao i informacije koje se koriste za svrhe internog izveštavanja. Grupa će od 1. januara 2009. godine početi da primenjuje MSFI 8. Rukovodstvo vrši procenu očekivanog uticaja ovog standarda, ali kako je reč o standardu koji se odnosi na obelodanjivanje, ne očekuje se da će isti imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- MRS 23 "Troškovi pozajmljivanja": Izmene i dopune koje se odnose na kapitalizaciju troškova pozajmljivanja (stupaju na snagu od 1. januara 2009. godine). Predložene izmene i dopune ovog standarda zahtevaju da se troškovi pozajmljivanja koji se neposredno mogu pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva kvalifikovanog za pripisivanje troškova pozajmljivanja sredstva kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti tog sredstva. Opcija automatskog priznavanja troškova pozajmljivanja kao troškova perioda u kojem su nastali se ukida navedenom izmenom. Grupa će početi sa primenom dopunjenog i izmenjenog MRS 23 od 1. januara 2009. godine, ali se ne očekuje da će imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- Revidirani MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Revidirani standard uvodi neznatne izmene u prezentaciju i nazive finansijskih izveštaja opšte namene u cilju postizanja veće uporedivosti i konzistentnosti, tako da Grupa ne očekuje značajne izmene u prezentaciji svojih konsolidovanih finansijskih izveštaja po usvajanju ovog standarda. Revidirani standard će zabraniti prezentaciju stavki prihoda i rashoda (koje su "ne-vlasničke" promene u kapitalu) u izveštaju o promenama na kapitalu i zahtevaće da "ne-vlasničke promene u kapitalu" budu prikazane odvojeno od vlasničkih promena. Sve ne-vlasničke promene u kapitalu biće prikazane u izveštaju o finansijskom rezultatu, ali entitet može da bira prezentaciju u izveštaju o finansijskom rezultatu ili prezentaciju u dva izveštaja (u bilansu uspeha i izveštaju o finansijskom rezultatu). Grupa će primeniti revidirani MRS 1 od 1. januara 2009. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)****(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)**

- Izmene u MSFI 2 "Plaćanje akcijama" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Izmenjeni standard se bavi uslovima sticanja i poništenja prava na opcije. Izmenama se pojašnjavaju dva pitanja: definicija "uslovi sticanja" i uvođenje termina "drugi uslovi" za druge uslove osim uslova radnog staža, kao i uslovi doprinosa uspešnosti (poslodavca). Ovim se takođe pojašnjava da se isti računovodstveni tretman primenjuje na nagrade koje su efektivno poništene od strane entiteta ili od druge strane. Izmene u MSFI nisu relevantne za poslovanje Grupe zbog odsustva ovakvih aranžmana.
- Izmene u MRS 32 "Finansijski instrumenti: prezentacija" i MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja" - Finansijski instrumenti sa pravom prodaje ili vraćanja izdavaocu u zamenu za gotovinu ili drugi finansijski instrument (stupaju na snagu 1. januara 2009. godine). Izmenama MRS 32 se zahteva da se finansijski instrumenti sa pravom prodaje ili vraćanja izdavaocu u zamenu za gotovinu ili drugi finansijski instrument i obligacije koje proizilaze iz likvidacije, klasifikuju kao kapital ako, i samo ako, ispunjavaju određene uslove. Izmenama u MRS 1 se zahteva obelodanjivanje finansijskih instrumenata sa pravom prodaje ili vraćanja izdavaocu u zamenu za gotovinu ili druge finansijske instrumente koji su klasifikovani kao kapitalni (vlasnički) instrumenti. Ne očekuje se da ove izmene mogu imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- Revidirani MSFI 3 "Poslovne kombinacije" i izmenjeni MRS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji" (stupaju na snagu 1. jula 2009. godine). Revidirani MSFI 3 uvodi seriju promena u računovodstveni tretman poslovnih kombinacija koji će se odraziti na iznos priznatog goodwill-a, na bilans uspeha za godinu u kojoj se dogodila poslovna kombinacija i na buduće rezultate. Ove promene uključuju priznavanje troškova koji se odnose na sticanje (akviziciju) u rashodima, i priznavanje budućih promena u fer vrednosti naknade (umesto korekcije na goodwill-u) u приходима. Revidirani MRS 27 zahteva da se sticanja manjinskih interesa priznaju u kapitalu ako nema promena u kontroli i ako ove transakcije neće više rezultirati u nastajanju goodwill-a ili dobitaka i gubitaka. Grupa će primeniti revidirani MSFI 3 i odgovarajuće izmene MRS 27 prospektivno od 1. januara 2010. godine.
- IFRIC 15 "Sporazumi o izgradnji nekretnina" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Ovo tumačenje se primenjuje na računovodstveni tretman prihoda i odgovarajućih rashoda od strane entiteta koji se bave izgradnjom nekretnina direktno ili preko podizvođača. Takođe objašnjava da li na određene transakcije treba primeniti MRS 18 "Prihodi" ili MRS 11 "Ugovori o izgradnji". Ne očekuje se da ovo tumačenje može imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- IFRIC 16 "Zaštita neto ulaganja u inostrano poslovanje" (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju od 1. oktobra 2008. godine ili nakon tog datuma). IFRIC 16 objašnjava računovodstveni tretman koji se odnosi na zaštitu neto ulaganja. Ovo uključuje činjenicu da se zaštita neto ulaganja odnosi na razliku u funkcionalnoj valuti koja nije izveštajna valuta, i instrumenta zaštite koji može postojati bilo gde u grupi. MRS 21 "Efekti promena deviznih kurseva" se primenjuje na zaštićene stavke. Ne očekuje se da ovo tumačenje može imati uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- IFRIC 17 "Distribucija nemonetarnih sredstava vlasnicima" (stupa na snagu 1. jula 2009. godine). IFRIC 17 pojašnjava kako entitet treba da odmerava raspodelu drugih sredstava osim gotovine, datih kao dividende vlasnicima. IFRIC 17 se primenjuje na "pro-rata" raspodelu nemonetarnih sredstava, ali se ne odnosi na transakcije pod zajedničkom kontrolom. Ne očekuje se da ovo tumačenje može imati uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- *Izmene i dopune MSFI I MRS koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008. godine*

Sledeće izmene i dopune postojećih standarda su objavljene kao deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a i postaju obavezne za primenu na godišnje obračunske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine ili kasnije:

- MSFI 5 (Izmena) "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja" i odgovarajuća izmena MSFI 1 "Prva primena MSFI" (stupaju na snagu 1. jula 2009. godine). Izmenama se pojašnjava da se sva sredstva i obaveze zavisnih pravnih lica klasifikuju kao ona koja se drže za prodaju, ako delimični plan otuđenja rezultira u gubitku kontrole. Za ove zavisne entitete treba izvršiti relevantno obelodanjivanje ukoliko je zadovoljena definicija prestanka poslovanja. Prateća izmena MSFI 1 navodi da se ove izmene primenjuju prospektivno od datuma prelaska na MSFI. Grupa će primeniti izmene MSFI 5 prospektivno na sva delimična otuđenja zavisnih pravnih lica (ukoliko ih bude) od 1. januara 2010. godine.
- MRS 1 (Izmena) "Prezentacija finansijskih izveštaja" (stupaju na snagu 1. januara 2009. godine). Izmene standarda pojašnjavaju da su neka, ali ne baš sva finansijska sredstva i obaveze klasifikovana za trgovanje u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje", primeri kratkoročnih sredstava, odnosno obaveza. Grupa će primeniti ove izmene od 1. januara 2009. godine, ali ne očekuje da će ove izmene imati uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- MRS 19 (Izmena) "Primanja zaposlenih" (stupaju na snagu 1. januara 2009. godine). Predmeti izmena u standardu su: smanjenje sadašnje vrednosti definisane obaveze primanja i uticaj na negativne troškove proteklog radnog staža; troškovi upravljanja planom (fondom); zamena termina "dospevati" (u smislu razlike između kratkoročnih i dugoročnih primanja zaposlenih) i zahtev u pogledu obelodanjivanja potencijalnih obaveza (MRS 19 je izmenjen u cilju postizanja konzistentnosti sa MRS 37). Ne očekuje se da ove izmene mogu imati uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.
- MRS 23 (Izmena) "Troškovi pozajmljivanja" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Izmenjena je definicija troškova pozajmljivanja tako da se rashodi za kamatu obračunavaju primenom metoda efektivne kamatne stope koji je definisan u MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje". Ovim se eliminiše nekonzistentnost u terminima između MRS 39 i MRS 23. Grupa će primeniti izmenu MRS 23 prospektivno na kapitalizaciju troškova pozajmljivanja na sredstva koja se za to budu kvalifikovala od 1. januara 2009. godine, ali ne očekuje da će ova izmena imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- *Izmene i dopune MSFI I MRS koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008. godine (Nastavak)*
 - MRS 36 (Izmena) "Umanjenje vrednosti imovine" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Kada se fer vrednost umanjena za troškove prodaje izračunava na bazi diskontovanih tokova gotovine, potrebno je obelodaniti iste informacije kao i u slučaju izračunavanja vrednosti u upotrebi. Grupa će primeniti ovu izmenu i obezbediti zahtevano obelodanjivanje (za određivanje nadoknadivog iznosa) gde god je primenjivo za testiranje umanjenja vrednosti imovine od 1. januara 2009. godine.
 - MRS 38 (Izmena) "Nematerijalna imovina" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Predmeti izmena u standardu su tretman marketinških i reklamnih aktivnosti i korišćenje metoda amortizacije po "jedinici proizvodnje". Ne očekuje se da će primena ovih izmena imati efekat na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

Sledeće izmene postojećih standarda, takođe objavljene kao deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a, obavezne su za primenu na godišnje obračunske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine, ali nisu relevantne za poslovanje Grupe:

- MRS 16 (Izmena) "Nekretnine, postrojenja i oprema" (i odgovarajuće izmene MRS 7 "Izveštaj o tokovima gotovine") (stupaju na snagu 1. januara 2009. godine). Entiteti čije redovno poslovanje obuhvata davanje u zakup a zatim prodaju sredstava, prikazuju priliv od prodaje tih sredstava kao prihode i treba da prenesu knjigovodstvenu vrednost sredstava na zalihe kada sredstvo postane raspoloživo za prodaju. Shodno tome izvršena je izmena MRS 7 u kojoj se navodi da se gotovinski tok proizašao iz kupovine sredstava u zakupu i prodaje istih klasifikuje kao novčani tok iz aktivnosti poslovanja.
- MRS 20 (Izmena) "Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Korist od državnog zajma po kamatnoj stopi ispod tržišne kamatne stope se odmerava kao razlika između knjigovodstvenog iznosa zajma u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje", i priliva sredstava primljenih sa koristima evidentiranim u skladu sa MRS 20.
- MRS 27 (Izmena) "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Kada se ulaganje u zavisno pravno lice koje se računovodstveno obuhvata u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje", klasifikuje kao ulaganje koje se drži radi prodaje prema MSFI 5 "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja", MRS 39 se i dalje primenjuje. Ova izmena neće imati uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe, zato što je računovodstvena politika preduzeća u Grupi da u svojim pojedinačnim finansijskim izveštajima ulaganja u zavisna pravna lica evidentiraju po nabavnoj vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- *Izmene i dopune MSFI I MRS koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008. godine (Nastavak)*
 - MRS 28 (Izmena) "Investicije u pridružene entitete" (i odgovarajuće izmene u MRS 32 "Finansijski instrumenti: prezentacija" i MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja") (stupaju na snagu od 1. januara 2009. godine). Kada se ulaganje u pridružene entitete računovodstveno obuhvata u skladu sa MRS 39, pored obelodanjivanja koja se zahtevaju po MRS 32 i MSFI 7, potrebna su samo određena a ne sva obelodanjivanja koja se zahtevaju po MRS 28. Ova izmena neće imati uticaj na poslovanje Grupe s obzirom da nema investicije u pridružena pravna lica.
 - MRS 29 (Izmena) "Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim privredama" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Smernice su izmenjene tako da odražavaju činjenicu da se brojna sredstva i obaveze pre odmeravaju po fer vrednosti, nego po istorijskim troškovima. Izmena neće imati uticaj na poslovanje Grupe, s obzirom da nijedno od preduzeća iz Grupe ne posluje u hiperinflatornoj ekonomiji.
 - MRS 31 (Izmena) "Učešća u zajedničkim poduhvatima" (i odgovarajuće izmene u MRS 32 "Finansijski instrumenti: prezentacija" i MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja") (stupaju na snagu od 1. januara 2009. godine). Ako se učešće u zajedničkom poduhvatu računovodstveno obuhvata u skladu sa MRS 39, pored obelodanjivanja koja se zahtevaju po MRS 32 i MSFI 7, potrebna su samo određena a ne sva obelodanjivanja koja se zahtevaju po MRS 31. Ova izmena neće imati uticaj na poslovanje Grupe s obzirom da nema učešća u zajedničkom poslovanju.
 - MRS 39 (Izmena) "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Izmene pojašnjavaju sledeća pitanja: promene u, ili, izvan fer vrednosti čiji se efekti odražavaju kroz bilans uspeha kategorija u kojim derivatni instrument započinje ili prestaje da se kvalifikuje kao instrument zaštite tokova gotovine ili zaštite neto ulaganja; smernice o određivanju i dokumentovanju instrumenata zaštite na nivou segmenta i primena odgovarajuće (revidirane) efektivne kamatne stope prilikom prestanka primene računovodstva zaštite fer vrednosti. Ova izmena neće imati uticaj na poslovanje Grupe s obzirom da nijedno od preduzeća iz Grupe ne koristi derivate i/ili hedžing.
 - MRS 40 (Izmena) "Investicione nekretnine" (i odgovarajuće izmene u MRS 16) (stupaju na snagu 1. januara 2009. godine). Na nekretnine koje su u procesu izgradnje i/ili razvoja za buduće korišćenje kao investicione nekretnine primenjuje se MRS 40. Gde se primenjuje model fer vrednosti, takva nekretnina se, prema tome, odmerava po fer vrednosti. Ova izmena neće imati uticaj na poslovanje Grupe s obzirom da Grupa ne poseduje investicione nekretnine.
 - MRS 41 (Izmena) "Poljoprivreda" (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Ova izmena zahteva primenu diskontne stope zasnovane na tržišnoj stopi, gde se izračunavanje fer vrednosti zasniva na diskontovanim tokovima gotovine i uklanjanju zabrane uzimanja u obzir biološke transformacije kod izračunavanja fer vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)***(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- *Izmene i dopune MSFI I MRS koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008. godine (Nastavak)*
- Napravljen je određeni broj manjih izmena (koje su samo terminološke ili uređivačke prirode) u MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja", MRS 8 "Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške", MRS 10 "Događaji posle datuma bilansa stanja", MRS 18 "Prihodi", MRS 20 "Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći", MRS 29 "Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama", MRS 34 "Periodično finansijsko izveštavanje", MRS 40 "Investicione nekretnine" i MRS 41 "Poljoprivreda", koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (a koje nisu navedene u prethodnom tekstu). Ove izmene neće imati uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe, i stoga nisu ni analizirane u detalje.

2.3. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za godinu završenu 31. decembra 2007. koji su bili predmet revizije.

U skladu sa MRS 8 "Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške", Grupa je izvršila usklađivanje navedenih uporednih podataka za efekte korekcije grešaka iz ranijeg perioda, kao što je obelodanjeno u Napomeni 4 uz konsolidovane finansijske izveštaje. Iznosi usklađivanja koji se odnose na periode koji prethode onim periodima koji su obuhvaćeni uporednim informacijama u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazani su kao korekcija neraspoređene dobiti na početku najranije prikazanog perioda (2007. godina).

2.4. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja*Korišćenje procenjivanja*

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.4. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)***Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja, građevinskih objekata i opreme*

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja, građevinskih objekata i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja. Rukovodstvo smatra da su računovodstvene procene, koje se odnose na određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja, građevinskih objekata i opreme, od izuzetnog značaja, obzirom da uključuju pretpostavke o tehničkom razvoju u inovativnoj industriji.

Zbog značaja stalnih sredstava u ukupnoj aktivi Grupe uticaj svake promene u navedenim pretpostavkama može imati materijalno značajan uticaj na finansijski položaj Grupe, kao i na rezultate njenog poslovanja. Primera radi: ukoliko bi Grupa smanjila koristan vek trajanja navedenih sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od RSD 2,044,537 hiljada.

Obezvredjenje nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Obezvređenje goodwill-a

Jednom godišnje Grupa testira goodwill kako bi se utvrdilo da li mu je umanjena vrednost, u skladu sa računovodstvenom politikom obelodanjenom u Napomeni 2.14. Nadoknativni iznosi jedinica koje generišu gotovinu utvrđeni su na osnovu obračuna fer vrednosti utvrđene primenom prinosnog pristupa, odnosno metodom diskontovanog novčanog toka. MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" definiše nadoknativnu vrednost kao vrednost veću od fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrednosti. Ukoliko se utvrdi da bilo fer vrednost umanjena za troškove prodaje bilo upotrebna vrednost premašuje knjigovodstvenu vrednost sredstva, vrednost sredstva nije umanjena i nije neophodno vršiti procenu drugog iznosa. Ovi obračuni zahtevaju korišćenje procena (Napomena 15).

Da je predviđena diskontna stopa pre oporezivanja primenjena na diskontovane tokove gotovine bila za 1% viša od stope procenjene od strane rukovodstva (na primer 16.54% umesto 15.54%) ne bi postojalo umanjenje vrednosti goodwill-a na dan 31. decembar 2008. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.4. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)***Obezvredjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja*

Grupa obračunava obezvredjenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer pretplatnici i ostali dužnici nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređivanja za sumnjiva potraživanja, Grupa se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Grupa je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa rutinski procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju su na sve neiskorišćene poreske kredite i poreske gubitke do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski krediti i prenosivi poreski gubici mogu iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva Grupe je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 14(c)).

Penzije i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova i jubilarnih nagrada utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i budućih povećanja naknade po odlasku u penziju. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 26.

Ukoliko bi se diskontna stopa koja se koristi razlikovala za 1 procentni poen od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade bila bi niža za RSD 210,836 hiljada ili viša za RSD 244,898 hiljada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.5. Prihodi od domaćeg fiksnog i mobilnog saobraćaja**

Prihodi se iskazuju po pravičnoj vrednosti sredstava koja je primljena ili će biti primljena, umanjenoj za popuste i porez na dodatu vrednost. Prihodi se priznaju i evidentiraju u trenutku kada su ugovorene usluge realizovane.

2.5.1. Prihodi od fiksne telefonije

(a) Prihodi od telefonskog saobraćaja

Prihodi od telefonskog saobraćaja se iskazuju po pravičnoj vrednosti sredstava koja je primljena ili će biti primljena, umanjenoj za popuste i porez na dodatu vrednost u trenutku kada su usluge izvršene.

Prihodi od prodaje telefonskih kartica se priznaju proporcionalno njihovom korišćenju. Neurošeni impulsi na dan bilansa stanja po osnovu prodatih kartica evidentiraju se kao odloženi prihodi.

(b) Telekomunikaciona pretplata

Telekomunikaciona pretplata predstavlja nadoknadu za korišćenje telefonskih linija. Matično preduzeće fakturiše pretplatu korisnicima jedan mesec unapred bez obzira na njihovo korišćenje mreže. Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske" fakturiše pretplatu korisnicima jedan mesec unazad, dok Konsolidovano zavisno preduzeće "Mtel" fakturiše pretplatu korisnicima mesečno.

(c) Prihodi od uključivanja novih pretplatnika

Prihodi od uključivanja novih pretplatnika fiksne telefonije predstavljaju prihode po osnovu fakturisane nadoknade za uključivanje novih pretplatnika i troškova instalacije. Računi za nove korisničke priključke evidentirani su u periodu u kome je korisnik priključen na mrežu.

(d) Ostali prihodi od telekomunikacionih usluga

Ostali prihodi uglavnom se odnose na usluge kao što su iznajmljivanje telefonskih kapaciteta - vodova, listing poziva, usluge govorne pošte i drugo. Navedeni prihodi se priznaju i evidentiraju u periodu u kome je usluga izvršena.

2.5.2. Prihodi od mobilne telefonije

Prihodi od mobilne telefonije se prvenstveno odnose na prihode od korisnika mobilnih telefona po osnovu prepaid i postpaid usluga kao što su: utrošeni minuti razgovora, poruke, prihodi od pretplate, prodatih mobilnih telefona i drugo. Prihodi od prodaje iskazani su po fakturnoj vrednosti umanjenoj za porez na dodatu vrednost, u trenutku kada je usluga pružena.

Prihod od pruženih prepaid usluga se priznaje u momentu prodaje prepaid vrednosnih kartica, a na kraju obračunskog perioda isti se razgraničavaju za iznos nerealizovanih prihoda.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.5. Prihodi od domaćeg fiksnog i mobilnog saobraćaja (Nastavak)**

2.5.3. Ugovori sa više elemenata (MEA)

Ugovori sa više elemenata (Multi-Element Agreements) se tretiraju kao ugovori kod kojih su komponente nezavisne i na koje se primenjuju različiti računovodstveni tretmani.

Pojedinačni element ugovora ima vrednost za korisnika nezavisno od ostalih elemenata ugovora.

Mobilni telefonski aparat koji je sastavni deo paketa se priznaje kao trošak (materijal za pružanje usluga), a prihod od prodaje se priznaje kao prihod u momentu prodaje odnosno uručenja paketa korisniku.

2.6. Prihodi i rashodi po osnovu obračuna međunarodnog saobraćaja

2.6.1. Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog saobraćaja fiksne telefonije

Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog saobraćaja i obračuna odnose se na prihode i rashode od međunarodnih dolaznih, odnosno odlaznih poziva ostvarenih sa zemljama sa kojima je uspostavljen direktan obračun međunarodnog telefonskog saobraćaja. Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda, po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene u skladu sa internim obračunima ostvarenog saobraćaja.

2.6.2. Prihodi i rashodi po osnovu roaming-a

Prihodi i rashodi po osnovu dolaznog i odlaznog roaming saobraćaja sa inostranim operatorima mobilne telefonije sa kojima je zaključen Međunarodni GSM roaming sporazum, evidentiraju se u visini iznosa koji su fakturisani inostranim operatorima odnosno u iznosima koji su fakturisani od strane inostranih operatora. Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda, po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene u skladu sa internim obračunima ostvarenog saobraćaja.

2.7. Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije

Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije se priznaju u bruto iznosu u trenutku njihovog nastanka i iskazani su u okviru prihoda od prodaje, odnosno troškova operatora.

2.8. Operativni lizing

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se u konsolidovanom bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Troškovi zakupa se odnose na zakup poslovnih prostorija, skladišta i ostale troškove zakupa. Navedeni troškovi priznaju se na teret konsolidovanog bilansa uspeha u momentu njihovog nastanka i u skladu sa odgovarajućim ugovorima o zakupu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.9. Prihodi od prodaje robe i nabavna vrednost prodate robe**

Prihodi od prodaje robe najvećim delom se odnose na prodaju mobilnih telefonskih aparata i ISDN telefonskih aparata. Navedeni prihodi se evidentiraju u trenutku prodaje. Nabavna vrednost prodatih telefonskih aparata evidentira se u trenutku prodaje.

2.10. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki osnovnih sredstava iskazani su u konsolidovanom bilansu uspeha u stvarno nastalom iznosu. Troškovi tekućeg održavanja najvećim delom se odnose na održavanje telekomunikacione opreme, mesnih mreža i računarskih programa.

2.11. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja tretiraju se kao rashod perioda u momentu njihovog nastanka.

2.12. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2.2, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju se u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe.

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan bilansa stanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog deviznog kursa Narodne banke Srbije važećim na taj dan (Napomena 36).

Poslovne promene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost, odnosno funkcionalnu valutu Konsolidovanih zavisnih preduzeća, primenom zvaničnih deviznih kurseva centralne banke važećim na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u konsolidovanom bilansu uspeha (Napomena 13). Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primenom ugovorenog kursa, takođe se evidentiraju u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru kursnih razlika (Napomena 13).

Rezultati i finansijski položaj zavisnih preduzeća unutar Grupe (od kojih nijedno nije poslovalo u valuti hiperinflatorne privrede), a čija se funkcionalna valuta razlikuje od valute prikazivanja, preračunavaju se u valutu prikazivanja na sledeći način:

- (a) Sredstva i obaveze u svakom bilansu stanja prikazuju se i preračunavaju po kursu važećem na datum bilansa stanja;
- (b) Prihodi i rashodi u svakom bilansu uspeha preračunavaju se po prosečnom deviznom kursu; i
- (c) Sve rezultirajuće kursne razlike koje proisteknu iz preračuna priznaju se kao posebna stavka u okviru kapitala Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.13. Nekretnine, postrojenja i oprema**

Nekretnine, postrojenja i opremu Grupe na dan 31. decembra 2008. godine čine nekretnine i oprema. Nekretnine i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate. Nabavna vrednost izgrađenih osnovnih sredstava je njihova nabavna vrednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninom ili opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine.

Ulaganja koja povećavaju korisni vek trajanja nekretnina i opreme iskazuju se kao deo te imovine, dok ulaganja u održavanje i opravke koja ne produžavaju korisni vek trajanja, terete troškove tekućeg perioda (Napomena 2.10.).

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na u korist ili na teret konsolidovanog bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Korisni vek upotrebe sredstva se preispituje najmanje na kraju svake poslovne godine, i ako postoje promene u očekivanoj dinamici trošenja budućih ekonomskih koristi koje su sadržane u sredstvu, stopa amortizacije se menja kako bi se odrazila promenjena dinamika.

2.14. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se sastoje od goodwill-a, odnosa sa kupcima, softvera, licenci i drugih prava.

Goodwill predstavlja višak troška sticanja poslovnom kombinacijom iznad udela "Telekom Srbija" u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava, priznatih obaveza i potencijalnih obaveza stečenog zavisnog preduzeća "Telekom Srpske". Goodwill nastao prilikom sticanja zavisnog preduzeća uključuje se u nematerijalna ulaganja. Priznati goodwill se testira godišnje kako bi se utvrdilo da li mu je vrednost umanjena i iskazuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti. Gubici po osnovu obezvređenja goodwill-a se ne ukidaju.

Softveri i licence su iskazani po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Izdaci vezani za održavanje softvera priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci po osnovu istraživanja priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu (Napomena 11).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.15. Amortizacija**

Otpisivanje nekretnina i opreme i nematerijalnih ulaganja se vrši primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog veka upotrebe. Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na preostalom korisnom veku upotrebe sredstava, procenjenom od strane rukovodstva Grupe i usvojenog od strane Upravnog odbora. Preispitivanje korisnog veka upotrebe vrše nadležne službe Grupe.

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina i opreme, date su u sledećem pregledu:

Nekretnine	1.5% – 10%
Oprema za fiksnu telefoniju	2.5% – 50%
Oprema za mobilnu telefoniju	5% – 20%
Transportna sredstva	10% – 33.33%
Računarska oprema	16.66% – 33.33%
Ostala oprema	6.67% – 50%

Primenjene stope za amortizaciju nematerijalnih ulaganja su sledeće:

Licenca za UMTS/GSM mrežu	6.67%
Licenca za WiMax	20%
Licence za softvere	20% – 50%
Licence za softvere – mobilna telefonija	10%
Softver	20% – 33.33%

Obračun amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Zemljište i sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill) se ne amortizuju.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, odnosno u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Crne Gore i Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 14(c)).

2.16. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos umanjenja vrednosti. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadiive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.16. Obezvredenje nefinansijske imovine (Nastavak)**

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

Sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe, kao na primer goodwill, ne podležu amortizaciji i proveru da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou.

2.17. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno neto prodajnoj vrednosti ako je ona niža. Nabavna vrednost predstavlja vrednost po fakturi dobavljača uvećana za transportne i ostale zavisne troškove nabavke. Nabavna vrednost utvrđuje se metodom prosečne ponderisane nabavne cene.

Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja po odbitku varijabilnih troškova prodaje.

Terećenjem ostalih poslovnih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

Zalihe robe u maloprodaji iskazuju se po prodajnoj ceni u toku godine. Na kraju obračunskog perioda vrši se svođenje vrednosti zaliha na nabavnu vrednost putem alokacije realizovane razlike u ceni i poreza na dodatu vrednost, obračunatih na prosečnoj osnovi, na vrednost zaliha u stanju na kraju godine i nabavnu vrednost prodane robe.

Vrednovanje mobilnih telefona na zalihama

Prodaja mobilnih telefona u Grupi se u većini slučajeva vrši u okviru ugovora sa više elemenata (MEA), odnosno kao sastavni deo paketa.

Prodaja mobilnih telefona u okviru ugovora sa više elemenata je aktivnost koja se vrši u cilju stimulacije i unapređenja prodaje određenih usluga (paketa) novim korisnicima usluga. Mobilni telefoni se prodaju po nižim cenama kao deo poslovne strategije Grupe. Grupa zauzvrat sa korisnikom paketa zaključuje ugovore na određeni period koji obezbeđuju Grupi priliv ekonomskih koristi u budućnosti. Grupa u tom slučaju očekuje da će nadoknaditi vrednost telefona koje prodaje po nižim cenama, ali kroz stimulacije i unapređenje prodaje raznih drugih usluga korisniku paketa.

Vrednovanje zaliha takvog telefona se vrši po nabavnoj ceni, dok se trošak (trošak materijala za pružanje usluga) priznaje u momentu kada je mobini telefon prodan, odnosno isporučen korisniku na bazi ugovora koji sadrži više elemenata.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.18. Finansijski instrumenti**

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja. Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u konsolidovanom bilansu stanja od momenta kada je Grupa ugovornim odredbama vezana za instrument. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Grupa izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Grupa ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

(a) Ostala dugoročna sredstva

Ostala dugoročna sredstva obuhvataju dugoročna beskamatna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih zajmova, dugoročna kamatonosna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih zajmova za učešće u stambenom kreditu i učešće u kamati i ostale dugoročne kredite zaposlenima. Stambeni zajmovi zaposlenima se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Grupa mogla da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi. Ostala dugoročna sredstva obuhvataju i unapred plaćeni zakup, koji se vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

Ispravka vrednosti potraživanja od zaposlenih se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja.

(b) Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca priznaju se i evidentiraju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti nenaplativih potraživanja. Ispravka vrednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 60 dana od datuma dospeća) se smatraju indikatorima da je vrednost potraživanja umanjena.

Procena ispravke vrednosti potraživanja vrši se na osnovu starosne analize i istorijskog iskustva, i kada naplata celog ili dela potraživanja više nije verovatna. Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos umanjenja se priznaje u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 11). Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca. Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti po osnovu naknadno naplaćenih iznosa i procenjene naplativosti potraživanja priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda (Napomena 6).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.18. Finansijski instrumenti (Nastavak)***(c) Krediti od banaka i dobavljača*

Kreditni od banaka i dobavljača se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava (nominalnoj vrednosti), a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope. Efekti primenjivanja ugovorene umesto efektivne kamatne stope kao što se zahteva u skladu MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" po proceni rukovodstva Grupe nemaju materijalno značajan efekat na konsolidovane finansijske izveštaje. Unapred plaćene naknade za odobrene kredite razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita.

Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe, odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

(d) Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

2.19. Aktivna i pasivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja se najvećim delom sastoje od obračunatih a nefakturisanih prihoda za usluge izvršene u toku tekućeg perioda, a koje su fakturisane u narednom periodu, kao i unapred plaćenih rashoda.

Procenjeni rashodi za usluge primljene u tekućem, a fakturisane u narednom obračunskom periodu, kao i unapred naplaćeni prihodi evidentiraju se u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

2.20. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju sredstva na računima kod banaka, gotovinu u blagajni, kao i visoko likvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

2.21. Sredstva primljena bez naknade

Sredstva primljena bez naknade, odnosno poklonjena sredstva (npr. telekomunikaciona oprema, softveri, lokalne mreže i prateća oprema) od dobavljača, opština i drugih subjekata, priznaju se po fakturnoj, odnosno fer (tržišnoj) vrednosti u momentu prijema. Za iznos fer vrednosti, formiraju se odloženi prihodi. Odloženi prihodi prenose se u korist tekućih prihoda u visini tekućeg otpisa poklonjenih sredstava.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.22. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva**

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Grupa ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih odliva primenom diskontne stope koja odražava kamatu na visokokvalitetne hartije od vrednosti koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene (Napomena 26). Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje (Napomena 33), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Grupa ne priznaje potencijalna sredstva u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan (Napomena 33).

2.23. Primanja zaposlenih*(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje*

U skladu sa važećim poreskim propisima, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima nakon odlaska u penziju isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu državnih penzionih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorima o radu, Matično preduzeće i Konsolidovana zavisna preduzeća, osim "Mtel", su u obavezi da isplate otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 mesečne zarade, koje pritom ne mogu biti manje od 3 mesečne prosečne bruto zarade isplaćene u odnosnim preduzećima. Konsolidovano zavisno preduzeće "Mtel" je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 6 minimalnih cena rada u Republici Crnoj Gori.

Pored toga, Matično preduzeće i Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske" su u obavezi da isplate i jubilarne nagrade u iznosu od jedne polovine do tri prosečne mesečne zarade. Broj mesečnih zarada koje se za jubilarne nagrade isplaćuju u Matičnom preduzeću određuje se na osnovu broja godina koje je zaposleni proveo u Matičnom preduzeću ili JP PTT-u (osim za 10 godina kada je merodavan staž isključivo u Matičnom preduzeću).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.23. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(b) Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada (Nastavak)

U Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Telekom Srpske", broj mesečnih zarada za jubilarne nagrade određuje se na osnovu broja godina koje je zaposleni proveo u Konsolidovanom zavisnom preduzeću.

Broj mesečnih zarada koje se za jubilarne nagrade isplaćuju prikazan je u sledećoj tabeli:

Broj godina	Broj zarada	
	Matično preduzeće	Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske"
10	1/2	1
20	1	2
30	2	3
35	3	-

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada izvršeno je korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuaru. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobiti i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu.

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih

Matično preduzeće je "Poslovnim politikom stimulisanja dobrovoljnog odlaska iz Telekom Srbija a.d.", usvojenom od strane Upravnog odbora Preduzeća na sednici održanoj 30. marta 2007. godine, definisalo plan za smanjenje broja zaposlenih u narednom periodu putem finansiranja dobrovoljnog odlaska iz Matičnog preduzeća. Sredstva za navedenu namenu predviđena su budžetom Matičnog preduzeća za 2007. godinu, a raspodela sredstava vrši se na osnovu raspisanog i sprovedenog konkursa u 2007. i u 2008. godini, a u skladu sa kriterijumima navedenim u ovom aktu i drugim pratećim aktima Matičnog preduzeća. Matično preduzeće nije predvidelo sredstva za navedenu namenu u 2009. godini.

U skladu sa navedenim planom Matičnog preduzeća o prevremenom raskidu radnog odnosa, predviđeno je da zaposleni, iz određene kategorije, koji izrazi želju da dobrovoljno otkáže ugovor o radu, a istovremeno ne ispunjava pravo na penziju, može da ostvari pravo na isplatu određenog iznosa naknade.

Predviđeni iznos naknade zaposlenima utvrđen je kao proizvod broja meseci do ispunjenja uslova za odlazak u penziju po sili zakona i visine bruto zarade, a maksimalno u visini od 20 do 55 mesečnih bruto zarada, kao što je prikazano u narednoj tabeli:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.23. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih (Nastavak)

Kategorija	Broj godina do ispunjenja uslova za penziju	Broj maksimalnih bruto zarada
I	ispunjen uslov	20
II	< 1	25
	1 - 2	30
	2 - 3	35
	3 - 4	40
	4 - 8	45
III	> 8	55

Maksimalni pojedinačni iznos jednokratne isplate utvrđene na osnovu zbira bruto osnovnih zarada ne može biti veći od EUR 22,500.

Dana 16. oktobra 2008. godine, Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske" raspisalo je "Konkurs za raspodjelu fonda finansijskih sredstava za stimulisanje dobrovoljnog prestanka Ugovora o radu radnika za 2008. godinu". Konkurs je u 2008. godini sproveden i završen, a na ime stimulativnih otpremnina obračunato je RSD 163,948 hiljada (KM 3.9 miliona).

Predviđeni iznos naknade zaposlenima utvrđen je kao proizvod broja meseci do ispunjenja uslova za odlazak u penziju po sili zakona i visine bruto zarade, kao što je prikazano u narednoj tabeli:

Broj godina do ispunjenja uslova za penziju	Broj maksimalnih bruto zarada muškarci	Broj maksimalnih bruto zarada žene
	< 1	13.4
1 - 2	26.6	20.6
2 - 3	38.6	26.6
3 - 5	48.2	31.4
5 - 8	55.4	42.2
8 - 10	57.8	54.2
> 10	1.93	1.80
	po godini staža	po godini staža

Maksimalni pojedinačni iznos jednokratne isplate utvrđene na osnovu zbira bruto osnovnih zarada ne može biti veći od KM 60,000.

Priznavanje naknada za prevremeni raskid radnog odnosa izvršeno je na teret rezultata tekućeg perioda na osnovu broja zaposlenih koji su se prijavili na konkurs i ispunili uslove po tom konkursu tj. koji su na dan bilansa stanja napustili Matično i navedeno Konsolidovano zavisno preduzeće i po tom osnovu im prestaju sva novčana potraživanja od ovih preduzeća.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.23. Primanja zaposlenih (Nastavak)***(d) Kratkoročna, plaćena odsustva*

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

(e) Učešće u dobiti zaposlenih

Matično preduzeće priznaje obaveze i trošak za učešće u dobiti zaposlenih u skladu sa Odlukom Upravnog odbora ili drugom odlukom rukovodstva. Ova sredstva sadrže fiksnu i varijabilnu komponentu. Varijabilna komponenta zavisi od procene rukovodstva o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata.

2.24. Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobit***Tekući porez*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije, Zakona o porezu na dobit Republike Srpske i Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Crne Gore. Porez na dobitak obračunat je po stopi od 10% u Republici Srbiji i Republici Srpskoj, odnosno 9% u Republici Crnoj Gori, na poresku osnovicu koja je prikazana u poreskom bilansu. Oporeziva osnovica uključuje dobitak iskazan u bilansu uspeha, koji je korigovan za razlike koje su definisane poreskim propisima Republike Srbije, Republike Srpske i Republike Crne Gore. Porez na dobit u Republici Srbiji može se umanjiti u poreskom periodu kada su zaposleni novi radnici na neodređeno vreme, za iznos isplaćenih bruto zarada uvećanih za doprinose koje je platio poslodavac. Zakon o porezu na dobit pravnih lica Republike Crne Gore omogućava umanjeње poreske osnovice za iznos bruto zarada novozaposlenih radnika na neodređeno vreme, uvećanih za pripadajuće doprinose za socijalno osiguranje koje plaća poslodavac, nakon isteka godine dana od dana zaposlenja novog radnika.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije propisuje umanjeње obračunatog poreza obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznavanjem prava na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 50% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. Propisima Republike Crne Gore nije propisana ova poreska olakšica, dok propisi Republike Srpske predviđaju navedenu olakšicu samo za proizvodna preduzeća. Poreski propisi u Republici Srbiji, Republici Srpskoj i Republici Crnoj Gori ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 10 godina u Republici Srbiji, odnosno ne duže od 5 godina u Republici Srpskoj i Republici Crnoj Gori.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**2.24. Porezi i doprinosi (Nastavak)****(a) Porez na dobit (Nastavak)***Odloženi porez*

Odloženi porez na dobit se obračunava za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Trenutno važeće poreske stope na dan bilansa su korišćene za obračun iznosa odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do nivoa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti. Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, i razne naknade i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima.

2.25. Zarada po akciji

Grupa izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, odnosno vlasnicima običnih akcija Matičnog preduzeća, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda (Napomena 24).

2.26. Dividende na obične akcije

Dividende akcionarima, imaocima običnih akcija, evidentiraju se kao obaveza i umanjuju kapital u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima posle datuma bilansa stanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.27. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Grupe i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima. Stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim pravnim licima posebno se obelodanjuju u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje (Napomena 31).

2.28. Informacije o segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Ključevi za alokaciju zajedničkih troškova na definisane poslovne segmente su određeni na bazi najboljih procena rukovodstva Grupe. Informacije o segmentima, zasnovane na načinu organizovanja poslovnih aktivnosti u Grupi, prikazane su u Napomeni 34.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima i to: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena), rizik likvidnosti i kreditni rizik.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Grupe u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama usvojenim od strane Upravnog odbora Matičnog preduzeća i Konsolidovanih zavisnih preduzeća.

Kategorije finansijskih instrumenata, prema knjigovodstvenom stanju na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2008.</u>	<u>31.12.2007. Korigovano</u>
Finansijska sredstva		
Ostala dugoročna sredstva (isključujući dugoročne zakupe)	1,326,628	1,014,384
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, isključujući aktivna vremenska razgraničenja	16,006,802	14,231,445
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>13,202,314</u>	<u>5,400,027</u>
	<u>30,535,744</u>	<u>20,645,856</u>
Finansijske obaveze		
Obaveze po kreditima	94,055,052	81,988,389
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze, uključujući obaveze za porez na dobit	<u>14,308,243</u>	<u>14,425,143</u>
	<u>108,363,295</u>	<u>96,413,532</u>

Grupa ne stupa u transakcije sa izvedenim (derivatnim) finansijskim instrumentima kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi. U toku 2008. i 2007. godine, Grupa nije obavljala transakcije trgovine finansijskim instrumentima.

3.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Matično preduzeće je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Rukovodstvo Matičnog preduzeća je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Devizna klauzula u ugovorima sa domaćim dobavljačima moguća je samo ako se radi o ugovoru koji sadrži kreditnu liniju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**3.1. Tržišni rizik (Nastavak)****(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)**

Konsolidovana zavisna preduzeća nisu u značajnoj meri ili uopšte izložena riziku promene kursa stranih valuta zato što ili uglavnom obavljaju svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti i u EUR za koji je lokalna valuta vezana fiksnim valutnim kursom ("Telekom Srpske") ili u funkcionalnoj valuti okruženja ("Mtel" i "FiberNet").

Grupa ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kurseva. S druge strane, Grupa još ne koristi zaštitu transakcija od deviznog rizika (hedžing), s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište.

U slučaju da je na dan 31. decembra 2008. godine domaća/funkcionalna valuta (RSD) zabeležila porast/pad za 10% u odnosu na ostale valute koje nisu funkcionalna valuta (odnosno da je kurs RSD u odnosu na EUR iznosio RSD 79.7409/97.4611 za 1 EUR), a sve ostale varijable ostale nepromenjene, dobit za 2008. godinu nakon oporezivanja bila bi veća/manja za RSD 7,736,351 hiljada (2007. godina: RSD 6,884,978 hiljada), najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu obaveza po kreditima Matičnog preduzeća, kao i preračuna potraživanja/obaveza iz međunarodnog saobraćaja. U odnosu na 2007. godinu, dobit u 2008. godini je bila više pod uticajem promena kursa stranih valuta, prvenstveno usled porasta obaveza po kreditima iskazanim u EUR, i ista je neposredno uticala na iznos kapitala na dan 31. decembra 2008. godine.

Na dan 31. decembra 2008. godine, finansijska sredstva u iznosu od RSD 11,189,572 hiljade (31. decembar 2007. godine: RSD 4,423,653 hiljade) su izražena u EUR, što čini 60.8% (2007. godina: 54.2%) ukupnih finansijskih sredstava Grupe iskazanih u stranim valutama.

Na dan 31. decembra 2008. godine, finansijske obaveze izražene u EUR iznose RSD 90,300,064 hiljade (31. decembar 2007. godine: RSD 77,052,369 hiljada), što predstavlja 94.6% (2007. godina: 94.7%) ukupnih finansijskih obaveza Grupe iskazanih u stranim valutama.

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. S obzirom da Grupa nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

Rizik Grupe od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka i dobavljača. Krediti primljeni po promenljivim kamatnim stopama izlažu Grupu kamatnom riziku tokova gotovine. Krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa.

Tokom 2008. i 2007. godine, najveći deo obaveza po kreditima Grupe (99%) bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveze Grupe po kreditima sa promenljivim kamatnim stopama bile su najvećim delom izražene u stranoj valuti (EUR).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**3.1. Tržišni rizik (Nastavak)****(b) Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)**

Finansijskim politikama Matičnog preduzeća definisano je da bruto kamatna stopa na kredite odobrene od dobavljača ne može da pređe nivo od Euribor uvećan za maržu od 1.8% godišnje, dok se za ugovore u domaćoj valuti usklađivanje cena vrši na bazi rasta cena na malo iznad 5% samo tokom grejs perioda.

Bruto kamatne stope Konsolidovanih zavisnih preduzeća se kreću u ovom rasponu, osim za kredite Konsolidovanih zavisnih preduzeća "Telekom Srpske" i "Mtel", gde kamatna stopa na dugoročne gotovinske i robne kredite ne prelazi Euribor uvećan za maržu od 2.5% na godišnjem nivou. Pored toga, Konsolidovano zavisno preduzeće "Mtel" plaća kamatu od 9.25% godišnje na kratkoročni kredit odobren od strane NLB Montenegro banke a.d. Podgorica.

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranje, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Grupa još uvek ne vrši svop promenljive za fiksnu kamatnu stopu ili obrnuto, iz razloga navedenih u Napomeni 3.1.(a), ali preduzima odgovarajuće mere radi obezbeđenja kredita od banaka pod povoljnijim uslovima.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po kreditima u stranoj valuti (od banaka i dobavljača) na dan 31. decembra 2008. godine bila veća/manja za 0.1 procentni poen na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2008. godinu nakon oporezivanja bila bi manja/veća za RSD 85,304 hiljade (2007. godina: RSD 44,125 hiljada), kao rezultat većeg/manjeg rashoda kamata.

Da je kamata na robne kredite od dobavljača u zemlji na dan 31. decembra 2008. godine bila veća/manja za 0.1 procentni poen na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2008. godinu nakon oporezivanja bila bi manja/veća za RSD 7,480 hiljada (2007. godina: RSD 7,173 hiljade), kao rezultat većeg/manjeg rashoda kamata.

(c) Rizik od promene cena

Grupa nije izložena većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da nema većih ulaganja klasifikovanih u konsolidovanom bilansu stanja kao raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

S druge strane, Grupa je izložena riziku promena cena usluga, jer se suočava sa intenzivnom konkurencijom u oblasti mobilne telefonije i interneta, kao i potencijalnom pojavom operatora u oblasti fiksne telefonije, što Grupa nastoji da nadomesti uvođenjem raznovrsnih usluga.

3.2. Rizik likvidnosti

Grupa svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze. Operativno upravljanje likvidnošću vrši se od strane rukovodstva i centralizovano je na nivou Matičnog preduzeća, odnosno Konsolidovanih zavisnih preduzeća.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

3.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Grupa raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti), kao i kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije usluga koji mu omogućavaju da svoje obaveze izmiruje u roku dospeća. Grupa ne koristi finansijske derivate.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, Matično preduzeće je usvojilo finansijske politike kojima je definisan maksimalni iznos avansnog plaćanja isporučiocima radova, opreme i usluga, grejs period i dužina otplate i to u zavisnosti od vrednosti ugovorene nabavke. Pored toga, poslovnom politikom Matičnog i Konsolidovanih zavisnih preduzeća napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja prilikom nabavke dobara/usluga. Ova disperzija je obezbeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica ili organi u navedenim preduzećima odlučuju. Kod Matičnog preduzeća ovlašćenja koordinatora službi u okviru Direkcije za tehniku i Direkcije za korporativne poslove na nivou teritorijalne organizacije ograničena su na monetarnu vrednost do EUR 3,000, direktora Funkcije do EUR 30,000, direktora Direkcije do EUR 50,000, zamenika Generalnog direktora do EUR 80,000, Generalnog direktora do EUR 2.5 miliona, dok Upravni odbor donosi odluke o nabavkama čija vrednost prelazi EUR 2.5 miliona. Slični limiti su utvrđeni i kod Konsolidovanih zavisnih preduzeća.

Ročnost dospeća finansijske imovine i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine prikazana je u sledećem pregledu. Pregled dospeća finansijskih instrumenata napravljen je na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijskih sredstava i obaveza, počev od najranijeg datuma kada Grupa treba da naplati potraživanje, odnosno da izmiri nastalu obavezu. Pregled uključuje i kamatu i glavnice tokova gotovine.

	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska sredstva						
31. decembar 2008. godine						
Bez kamata	28,277,493	495,577	101,837	326,346	1,265,868	30,467,121
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	5,014,214	1,432,010	5,170	-	132,372	6,583,766
Ukupno	33,291,707	1,927,587	107,007	326,346	1,398,240	37,050,887
31. decembar 2007. godine, korigovano						
Bez kamata	18,789,680	230,810	81,243	287,723	1,240,141	20,629,597
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	4,474,076	-	40,927	-	71,731	4,586,734
Ukupno	23,263,756	230,810	122,170	287,723	1,311,872	25,216,331
Finansijske obaveze						
31. decembar 2008. godine						
Bez kamata	12,831,372	1,476,907	49,945	4,951	-	14,363,175
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	999,971	1,087,683	2,000,419	2,231,962	761,385	7,081,420
Instrumenti po varijabilnoj kamatnoj stopi	3,290,462	33,740,914	15,852,952	40,046,080	3,602,607	96,533,015
Ukupno	17,121,805	36,305,504	17,903,316	42,282,993	4,363,992	117,977,610
31. decembar 2007. godine, korigovano						
Bez kamata	13,450,721	74,855	1,113,121	193,930	-	14,832,627
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	578,194	679,307	1,358,591	2,613,523	461,673	5,691,288
Instrumenti po varijabilnoj kamatnoj stopi	1,086,489	7,827,571	38,824,138	33,317,640	4,806,547	85,862,385
Ukupno	15,115,404	8,581,733	41,295,850	36,125,093	5,268,220	106,386,300

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**3.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Ročnost dospeća obaveza po kreditima prikazana je u Napomeni 27(b), dok obaveze iz poslovanja (Napomena 28) dospevaju na naplatu najkasnije u roku od 12 meseci.

3.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izložena kreditnom riziku u ograničenoj meri. Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou pojedinačnih preduzeća, članica Grupe, koje su svojstvene delatnosti samih preduzeća. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza korisnika usluga prema Grupi, istima se onemogućava dalje korišćenje usluga.

Pored toga, Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima veliki broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim iznosima dugovanja. Pored onemogućavanja daljeg korišćenja usluga, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Naplata kredita datih zaposlenima u Grupi se obezbeđuje kroz administrativne zabrane, odnosno umanjenje plata za adekvatan iznos rata.

3.4. Upravljanje rizikom kapitala

Grupa se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica. Matično preduzeće je po načinu osnivanja zatvoreno akcionarsko društvo (Napomena 24).

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbedila dividende. Da bi očuvala odnosno korigovala strukturu kapitala, Grupa može da razmotri sledeće opcije: korekcija isplata dividendi akcionarima, vraćanje kapitala akcionarima, izdavanje novih akcija ili prodaja sredstava kako bi se smanjila dugovanja.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Grupe i njenog ukupnog kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**3.4. Upravljanje rizikom kapitala (Nastavak)**

Na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine, koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što sledi:

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Obaveze po osnovu kredita – ukupno	94,055,052	81,988,389
Minus: Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 23)	<u>(13,202,314)</u>	<u>(5,400,027)</u>
Neto dugovanje*	80,852,738	76,588,362
Sopstveni kapital	<u>108,492,417</u>	<u>99,705,656</u>
Kapital – ukupno**	189,345,155	176,294,018
Koeficijent zaduženosti	42.7%	43.4%

* *Neto dugovanje se dobija kada se ukupne obaveze po kreditima (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u konsolidovanom bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente.*

** *Ukupan kapital se dobija kao zbir kapitala iskazanog u konsolidovanom bilansu stanja i neto dugovanja.*

Koeficijent zaduženosti na dan 31. decembar 2008. godine je ostao na približno istom nivou u odnosu na 31. decembar 2007. godine.

3.5. Prosuđivanje o efektima svetske finansijske krize

Tekuća svetska finansijska kriza počela je sredinom 2007. godine, pri čemu su se stvarni efekti na bankarski i privredni sektor u svetu ispoljili tokom 2008. godine. Efekti krize odrazili su se na smanjenje ulaganja na tržištu kapitala, smanjenje likvidnosti bankarskog sektora, na povećanje međubankarskih kamatnih stopa i prouzrokovali su veliko kolebanje na tržištu hartija od vrednosti.

Efekti krize u Srbiji i zemljama okruženja su počeli da se osećaju u poslednjem kvartalu 2008. godine, i prvo su se odrazili na bankarski sektor kroz značajno povlačenje depozita stanovništa, uz dalji uticaj na krizu likvidnosti, fluktuaciju i opadanje kursa dinara u odnosu na strane valute, smanjenje opšte privredne aktivnosti i platežne sposobnosti stanovništa i privrede.

Narodna banka Srbije i Vlada Republike Srbije su setom donetih mera uticale na ublažavanje prvobitnih efekata krize, i značajno doprinele vraćanju poverenja u bankarski sektor, kao i uspostavljanju uslova za oživljavanje privredne aktivnosti kroz povoljnije kreditiranje. Vlada Republike Srbije je usvojila "Program mera za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize". Ciljevi ovog Programa su:

- očuvanje konkurentnosti privrede Republike Srbije;
- očuvanje zaposlenosti; i
- stimulisanje domaće tražnje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

3.5. Prosuđivanje o efektima svetske finansijske krize (Nastavak)

Za ostvarenje navedenih ciljeva predložene su sledeće mere:

- direktno subvencionisanje kamatne stope na kredite za likvidnost;
- sufinansiranje kredita za investicije uz garanciju Garancijskog fonda;
- direktno subvencionisanje kamatne stope na potrošačke kredite za kupovinu određenih trajnih potrošnih dobara; i
- dobijanje kredita iz međunarodnih izvora.

Privredi će biti na raspolaganju povoljni krediti u iznosu procenjenom približno RSD 122 milijarde. Kreditiranje iz navedenih izvora koje obezbeđuje Vlada Republike Srbije vršiće se preko banaka. Slične mere za prevazilaženje krize preduzimaju i Vlade Republike Crne Gore i Republike Srpske.

Rukovodstvo Grupe očekuje da napred navedeni opšti efekti krize na ekonomsko okruženje u zemlji mogu uticati na postojeći obim privrednih aktivnosti, cenu uvoza, stepen naplate potraživanja, kao i na mogućnost da obezbedi nove kredite ili da refinansira postojeće.

Grupa je u procesu razmatranja ekonomskih parametara i pretpostavki neophodnih za usklađivanje aktivnosti sa novonastalom situacijom izazvanom svetskom finansijskom krizom. Ova razmatranja obuhvataju uticaj krize na sledeća najznačajnija područja:

- *Uticaj krize na postojeću i buduću likvidnost* (prvenstveno do kraja 2009. godine) sa stanovišta naplate potraživanja od kupaca čiju likvidnost i solventnost trenutno nije moguće proceniti, sposobnosti izmirenja obaveza prema dobavljačima i bankama, kao i mogućnosti pribavljanja povoljnih izvora kreditiranja za premošćavanje kritičnih situacija. Rukovodstvo Grupe ne očekuje značajnije probleme u naplati svojih potraživanja u narednom periodu i tokovima gotovine, ali smatra da će upravljanje rizikom likvidnosti i obezbeđenje odgovarajućih izvora finansiranja biti ključno opredeljenje rukovodstva i organa upravljanja Grupom u narednom periodu.
- *Uticaj krize na izmirenje obaveza po dinarskim, a posebno po deviznim kreditima.* I pored toga što su kratkoročne obaveze Grupe na dan 31. decembra 2008. godine veće od obrtno imovine za RSD 18,571,608 hiljada, Grupa nema problema sa likvidnošću i izmirenjem svojih obaveza. Matično preduzeće je u decembru 2008. godine prevremeno otplatilo deo sredstava po kreditnom aranžmanu C od Citibank N.A., London u iznosu od EUR 110 miliona. Pored toga, Grupa ima značajan iznos kapitala, koji takođe utiče na amortizaciju tržišnih rizika. Rukovodstvo očekuje da će Grupa biti u mogućnosti da i sve ugovorene obaveze po kreditima ispuni u skladu sa utvrđenim rokovima.

I pored toga što sektor informaciono-komunikacionih tehnologija ne spada među one koji su najugroženiji zbog svetske krize, Grupa je u skladu sa politikama upravljanja rizicima, donela set mera radi održavanja zadovoljavajućeg stepena naplate potraživanja, likvidnosti i i obezbeđenja odgovarajućih izvora finansiranja, pre svega radi izmirenja obaveza po kreditima u narednom periodu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**Za godinu završenu 31. decembra 2008.****Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**3.5. Prosuđivanje o efektima svetske finansijske krize (Nastavak)**

Rukovodstvo smatra da, u datim okolnostima, preduzima sve neophodne mere kako bi obezbedilo održiv rast i razvoj Grupe. Takođe, rukovodstvo Grupe nije u mogućnosti da pouzdano proceni efekte daljeg razvoja i razmere krize na ekonomsko okruženje u Srbiji i zemljama okruženja, kao ni uticaj na finansijski položaj i rezultate poslovanja Grupe, ali smatra da isti ni u kom slučaju neće dovesti u pitanje nastavak njenog poslovanja.

3.6. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti (kreditni datu zaposlenima) procenjuje se diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Grupa mogla da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi. Grupa smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Fer vrednost obaveza po kreditima procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Grupi na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata. Ovako utvrđena fer vrednost ne odstupa značajnije od vrednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe.

Rukovodstvo Grupe smatra da iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KOREKCIJE POČETNOG STANJA

- (a) Efekti korekcija na konsolidovani bilans uspeha za godinu koja se završava 31. decembra 2007.

	2007. Prethodno iskazano	Reklasifi- kacije	Korekcije	2007. Korigovano
POSLOVNI PRIHODI				
Prihodi od prodaje	82,369,386	(631,018)	1,092	81,739,460
Ostali poslovni prihodi	2,151,569	-	20,219	2,171,788
	84,520,955	(631,018)	21,311	83,911,248
POSLOVNI RASHODI				
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(14,929,317)	-	-	(14,929,317)
Troškovi operatora	(11,685,006)	(117,957)	(3,974)	(11,806,937)
Troškovi materijala i održavanja	(10,090,573)	(338,547)	(14,193)	(10,443,313)
Troškovi amortizacije	(15,820,261)	-	(367,344)	(16,187,605)
Troškovi zakupa	(3,224,061)	-	(44,771)	(3,268,832)
Ostali poslovni rashodi	(15,504,167)	1,087,522	(7,209)	(14,423,854)
	(71,253,385)	631,018	(437,491)	(71,059,858)
POSLOVNA DOBIT	13,267,570	-	(416,180)	12,851,390
FINANSIJSKI PRIHODI/ (RASHODI)				
Prihodi od kamata	1,063,020	-	-	1,063,020
Rashodi kamata	(2,819,818)	-	(72,782)	(2,892,600)
Pozitivne kursne razlike, neto	1,448,092	-	12,178	1,460,270
	(308,706)	-	(60,604)	(369,310)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	12,958,864	-	(476,784)	12,482,080
Porez na dobit	(768,647)	-	82,687	(685,960)
NETO DOBIT	12,190,217	-	(394,097)	11,796,120

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KOREKCIJE POČETNOG STANJA (Nastavak)

(b) Efekti korekcija na konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2007. godine

	2007. Prethodno iskazano	Reklasifi- kacije	Korekcije	2007. Korigovano
AKTIVA				
Stalna imovina				
Nematerijalna ulaganja	54,204,437	(349,116)	(1,966,931)	51,888,390
Nekretnine, postrojenja i oprema	139,673,950	-	(937,853)	138,736,097
Avansi za nekretnine i opremu	781,252	-	-	781,252
Učešća u kapitalu	300	(284)	-	16
Ostala dugoročna sredstva	1,285,078	339,052	(30,797)	1,593,333
Odložena poreska sredstva	-	892,613	8,273	900,886
	195,945,017	882,265	(2,927,308)	193,899,974
Obrtna imovina				
Zalihe	9,060,844	-	-	9,060,844
Potraživanja	11,722,497	-	4,379	11,726,876
Ostala tekuća sredstva i aktivna vremenska razgraničenja	3,988,411	-	-	3,988,411
Obračunati prihodi	1,126,848	-	-	1,126,848
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5,400,027	-	-	5,400,027
	31,298,627	-	4,379	31,303,006
UKUPNA AKTIVA	227,243,644	882,265	(2,922,929)	225,202,980
PASIVA				
Kapital vlasnika Matičnog pravnog lica				
Akcijski kapital	82,512,552	-	-	82,512,552
Ostali kapital	6,121	-	-	6,121
Rezerve	601,534	-	-	601,534
Rezerve po osnovu preračuna valuta	33,725	(10,348)	(1,504,598)	(1,481,221)
Neraspoređena dobit	18,318,733	-	(252,063)	18,066,670
	101,472,665	(10,348)	(1,756,661)	99,705,656
Manjinski interes	14,627,614	-	(472,836)	14,154,778
Ukupan kapital	116,100,279	(10,348)	(2,229,497)	113,860,434
Dugoročna rezervisanja i obaveze				
Odloženi prihodi	4,597,102	-	(294,685)	4,302,417
Dugoročna rezervisanja	2,140,318	-	-	2,140,318
Dugoročni krediti	76,007,428	-	(253,692)	75,753,736
Odložene poreske obaveze	1,148,842	892,613	(86,155)	1,955,300
	83,893,690	892,613	(634,532)	84,151,771
Kratkoročne obaveze				
Tekuća dospeća dugoročnih kredita	6,237,558	-	(94,315)	6,143,243
Kratkoročni krediti	91,410	-	-	91,410
Obaveze iz poslovanja	13,131,220	-	38,862	13,170,082
Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	7,738,270	-	-	7,738,270
Obaveze po osnovu poreza na dobit	51,217	-	(3,448)	47,770
	27,249,675	-	(58,900)	27,190,775
UKUPNA PASIVA	227,243,644	882,265	(2,922,929)	225,202,980

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KOREKCIJE POČETNOG STANJA (Nastavak)

(c) Usaglašavanje neraspoređene dobiti na dan 31. decembra 2007. godine pre i nakon korekcija

Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2007. godine (prethodno iskazano)	18,318,733
Naknadne korekcije grešaka iz prethodnog perioda, evidentirane 1. januara 2007. godine:	
- koje se odnose na period 19. jun – 31. decembar 2007. godine	(394,097)
- koje se odnose na datum sticanja zavisnog preduzeća “Telekom Srpske“ 18. juna 2007. godine	142,034
Ukupan efekat korekcija	<u>(252,063)</u>
Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2007. godine, korigovana	<u>18,066,670</u>
Naknadne korekcije grešaka iz prethodnog perioda na dan 1. januara 2008. godine:	
- prethodno evidentirane greške na dan 1. januara 2007. godine	(5,558,390)
- naknadno utvrđene greške u 2008. godini koje utiču na period pre 2007. godine	-
Ukupan efekat korekcija	<u>(5,558,390)</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Prihodi od fiksne telefonije:		
- na domaćem tržištu	32,940,748	33,327,910
- na inostranom tržištu	12,404,933	9,039,551
- povezana pravna lica	370,318	348,441
	<u>45,715,999</u>	<u>42,715,902</u>
Prihodi od mobilne telefonije:		
- na domaćem tržištu	36,206,302	28,152,225
- na inostranom tržištu	15,431,710	7,395,870
- povezana pravna lica	95,984	77,339
	<u>51,733,996</u>	<u>35,625,434</u>
Prihodi od internet usluga:		
- na domaćem tržištu	3,522,427	1,845,803
- na inostranom tržištu	632,097	264,171
- povezana pravna lica	139,097	92,355
	<u>4,293,621</u>	<u>2,202,329</u>
Prihodi od fizičko-tehničkog obezbeđenja i održavanja higijene:		
- povezana pravna lica	633,696	615,832
- ostali	77,537	44,282
	<u>711,233</u>	<u>660,114</u>
Prihodi od prodaje aparata:		
- na domaćem tržištu	588,701	534,995
- povezana pravna lica	-	686
	<u>588,701</u>	<u>535,681</u>
Ukupno	<u>103,043,550</u>	<u>81,739,460</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. PRIHODI OD PRODAJE (Nastavak)

Prihodi od prodaje po vrstama usluga prikazani su su sledećoj tabeli:

	2008.	2007. Korigovano
Prihodi od fiksne telefonije:		
Ostvareni saobraćaj	32,420,413	32,649,180
Pretplata	5,876,692	3,931,597
Zakup vodova	2,464,624	2,233,515
Priključci i instalacione usluge	1,394,984	1,318,635
Interkonekcija	2,015,736	1,525,850
Prenos podataka i ostale usluge	1,543,550	1,057,125
	45,715,999	42,715,902
Prihodi od mobilne telefonije:		
Prepaid usluge	24,577,397	18,289,069
Postpaid usluge	17,627,013	10,705,618
- Saobraćaj	9,981,644	6,793,537
- Pretplata	7,645,369	3,912,081
Interkonekcija	4,720,649	2,951,114
Nacionalni roaming – VIP		
Mobile d.o.o., Beograd	1,680,976	663,708
Roaming	3,127,961	3,015,925
	51,733,996	35,625,434
Prihodi od internet usluga:		
Maloprodaja	1,797,238	564,326
Veleprodaja	2,496,383	1,638,003
	4,293,621	2,202,329
Prihodi od fizičko-tehničkog obezbeđenja i održavanja higijene:		
Fizičko-tehničko obezbeđenje	357,037	321,634
Održavanje higijene	354,196	338,480
	711,233	660,114
Prihodi od prodaje aparata:		
ISDN aparati	61,834	48,798
Mobilni aparati	526,867	486,883
	588,701	535,681
Ukupno	103,043,550	81,739,460

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2008.	2007. Korigovano
Sredstva primljena bez naknade:		
- nematerijalna ulaganja i oprema (Napomena 25)	522,183	439,782
- zalihe	3,170	17,243
	525,353	457,025
Prihod od ukidanja ispravke vrednosti (Napomena 11(c))	798,350	924,201
Efekti svođenja na tržišnu vrednost kredita datih zaposlenima	149,238	-
Zakupnine	167,923	153,887
Dobici od prodaje materijala i otpadaka	126,276	168,016
Naknada šteta	58,580	47,065
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	95,239	38,817
Prihodi od ukidanja rezervisanja (Napomena 26)	25,588	4,303
Naplaćena otpisana potraživanja	14,094	5,434
Ostali prihodi	350,484	373,040
Ukupno	2,311,125	2,171,788

7. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA
I OSTALI LIČNI RASHODI

	2008.	2007. Korigovano
Bruto zarade zaposlenih	10,769,987	8,921,212
Doprinosi na teret poslodavca	2,233,960	1,769,308
	13,003,947	10,690,520
Učešće zaposlenih u dobiti	1,161,528	911,680
Porez po odbitku na učešće zaposlenih u dobiti	290,382	227,921
	1,451,910	1,139,601
Otpremnine za dobrovoljni odlazak	1,236,310	1,700,267
Ostali lični rashodi	1,723,291	1,398,929
Ukupno	17,415,458	14,929,317

Budžetom za 2009. godinu predviđena je isplata zaposlenima Matičnog preduzeća na ime učešća u dobiti za 2008. godinu u iznosu od RSD 1,206,390 hiljada (Napomena 29).

Dana 3. marta 2008. godine, na svojoj XXVI vanrednoj telefonskoj sednici, Skupština akcionara Matičnog preduzeća usvojila je usklađivanje Budžeta za 2008. godinu, u delu koji se odnosi na politiku zarada čime je uvećan iznos za isplatu zaposlenima Preduzeća na ime učešća u dobiti za 2007. godinu. Godišnji konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 2007. godinu uključivali su prvobitno planirani iznos od RSD 1,139,601 hiljadu, dok je na ime učešća u dobiti zaposlenima Matičnog preduzeća u maju 2008. godine isplaćeno RSD 1,385,121 hiljada.

U 2008. godini, Matično preduzeće je po osnovu dobrovoljnog odlaska napustilo 530 zaposlenih, a Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske" 89 zaposlenih.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8. TROŠKOVI OPERATORA

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Interkonekcija:		
- fiksna telefonija	3,182,181	3,209,430
- mobilna telefonija	3,649,369	2,856,240
Međunarodni TF saobraćaj i zakup TF vodova	3,986,057	3,838,732
Roaming	2,609,969	1,902,535
Ukupno	<u>13,427,576</u>	<u>11,806,937</u>

9. TROŠKOVI MATERIJALA I ODRŽAVANJA

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Materijal za pružanje usluga	3,173,713	3,330,581
Troškovi goriva i energije	1,041,247	767,552
Troškovi materijala	429,197	579,086
Troškovi SIM kartica	213,018	244,032
Troškovi rezervnih delova	153,634	152,064
Troškovi ADSL modema	397,126	172,767
Troškovi PCMCi kartica	71,808	24,905
Troškovi alata i inventara	31,331	36,014
Ostali troškovi	487,575	395,331
	<u>5,998,649</u>	<u>5,702,332</u>
Nabavna vrednost prodane robe	774,832	1,613,131
Troškovi održavanja	3,573,734	3,077,626
Transportni troškovi	25,330	50,224
Ukupno	<u>10,372,545</u>	<u>10,443,313</u>

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Troškovi amortizacije:		
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 15)	3,807,292	3,007,295
- nekretnina i opreme (Napomena 16)	16,723,461	13,180,310
Ukupno	<u>20,530,753</u>	<u>16,187,605</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

11. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2008.	2007. Korigovano
Naknada za GSM licencu i frekvencije:		
GSM licenca (a)	427,581	152,245
Licenca za fiksnu telefoniju (b)	76,675	38,292
Radio frekvencija RRL, RBS i ostale naknade	367,013	249,897
	871,269	440,434
Troškovi reklame, propagande i sponzorstva	3,097,075	3,471,562
Ispravka vrednosti datih avansa i potraživanja (c)	3,126,080	2,104,388
Naknada za komisionu prodaju	2,105,730	1,763,803
Troškovi poštanskih usluga i štampanja	1,504,296	1,479,083
Indirektni porezi	1,029,726	639,040
Troškovi čišćenja i fizičko tehničkog obezbeđenja	95,616	67,963
Premije osiguranja	576,502	125,633
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme	551,452	738,987
Troškovi omladinskih zadruga	472,966	323,119
Troškovi rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade (Napomena 26) (d)	387,727	469,872
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 26)	97,459	40,874
Ustupanje dobara bez naknade i donatorstvo	331,958	382,766
Troškovi platnog prometa	350,176	232,766
Takse	268,408	179,371
Troškovi komunalnih usluga i grejanja	224,939	197,326
Troškovi obrazovanja i stručnog usavršavanja	270,630	209,626
Troškovi revizije i ostale intelektualne usluge	183,265	211,551
Troškovi elektronske obrade podataka	103,200	103,200
Troškovi reprezentacije	115,249	104,134
Ostalo	1,216,640	1,138,356
Ukupno	16,980,363	14,423,854

- (a) Naknada za GSM/UMTS licence u iznosu od RSD 427,581 hiljadu odnosi se na licencu za javnu mobilnu telekomunikacionu mrežu i usluge koju je Matično preduzeće dobilo od strane Republičke Agencije za telekomunikacije (RATEL) dana 28. jula 2006. godine, za koji je obračunat iznos od RSD 388,378 hiljada, kao i RSD 39,203 hiljade koje je Konsolidovano zavisno preduzeće "Mtel" obračunalo na ime naknade za GSM/UMTS licencu dobijenu od strane Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost Republike Crne Gore.

Od navedenog iznosa, RSD 89,390 hiljada odnosi se na razliku do konačnog obračunatog iznosa godišnje naknade Matičnog preduzeća za 2007. godinu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

11. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (b) Matično preduzeće je dana 13. aprila 2007. godine dobilo Licencu za izgradnju, posedovanje i eksploataciju javne fiksne telekomunikacione mreže i pružanje usluga javne fiksne telekomunikacione mreže od strane RATEL-a, kojom se zamenjuje prvobitno dobijena licenca iz 1997. godine. Licenca je izdata na period do 9. juna 2017. godine, a Matično preduzeće može, najkasnije šest meseci pre isteka ovog roka, podneti zahtev za produženje važenja licence. Naknada za licencu se obračunava od dana izdavanja licence i uglavnom iznosi 0.1% ukupnog prihoda od usluga za koje je licenca dobijena. Naknada za 2008. godinu iznosi RSD 38,897 hiljada.

Konsolidovano zavisno preduzeće "Mtel" obračunava i plaća mesečnu naknadu za WiMax licencu u iznosu od 1% prihoda ostvarenih u prethodnom mesecu od usluga za koje je licenca odobrena. Naknada za 2008. godinu iznosi RSD 1,005 hiljada.

Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske" obračunava i plaća Regulatornoj Agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine "Naknadu za pravo korišćenja i poslove u vezi sa upravljanjem i monitoringom Dozvole za javnog operatora fiksne telefonije", a koja za 2008. godinu iznosi RSD 36,773 hiljade.

- (c) Promene na računima ispravke vrednosti datih avansa i potraživanja u toku 2007. i 2008. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Avansi za nekretnine i opremu (Napomena 17)	Potraživanja od kupaca (Napomena 20)	Avansi za obrtna sredstva (Napomena 20)	Ostala tekuća sredstva (Napomena 21)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2007. godine, korigovano	128,810	2,337,523	72,073	469,159	3,007,565
Ispravka vrednosti u toku godine	244,675	1,800,930	30,550	28,233	2,104,388
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	4,233	1,006,471	2,949	8,447	1,022,100
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 6)	(220,728)	(639,242)	(56,663)	(7,568)	(924,201)
Isknjiženje po popisu	(3,157)	(265,411)	(817)	(4,516)	(273,901)
Ostale promene	-	(22,849)	(1,186)	(1,181)	(25,216)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine, korigovano	153,833	4,217,422	46,906	492,574	4,910,735
Ispravka vrednosti u toku godine	194,207	2,883,308	23,415	25,150	3,126,080
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 6)	(250,914)	(509,971)	(27,805)	(9,660)	(798,350)
Isknjiženje po popisu	-	(229,297)	(773)	(1,898)	(231,968)
Ostale promene	129	164,317	77	6,498	171,021
Prenos (sa)/na	-	15,612	-	(15,612)	-
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	97,255	6,541,391	41,820	497,052	7,177,518

- (d) Troškovi rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade odnose se na rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima u Matičnom preduzeću i Konsolidovanim zavisnim preduzećima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

12. RASHODI KAMATA, NETO

	2008.	2007. Korigovano
PRIHODI OD KAMATA		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	552,983	588,146
Oročeni depoziti	141,552	144,412
Zatezne kamate na potraživanja iz poslovanja	498,528	330,462
Ukupno	1,193,063	1,063,020
RASHODI KAMATA		
Obaveze po kreditima:		
- u zemlji	(490,041)	(414,139)
- u inostranstvu	(4,810,202)	(2,429,712)
Zatezne kamate na obaveze prema dobavljačima	(80,274)	(48,749)
Ukupno	(5,380,517)	(2,892,600)
Neto rashod od kamata	(4,187,454)	(1,829,580)

Prihodi od kamata na obezvređena finansijska sredstva iznose RSD 164,863 hiljade (2007. godina: RSD 97,982 hiljade).

Rashodi kamata po kreditima u inostranstvu u 2008. godini uključuju iznos od RSD 3,237,780 hiljada, koji predstavlja troškove kamata za 2008. godinu po osnovu sindikovanog zajma dobijenog od Citibank N.A., London (2007. godina: RSD 1,511,126 hiljada).

13. (NEGATIVNE)/POZITIVNE KURSNE RAZLIKE, NETO

	2008.	2007. Korigovano
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE		
Pozitivne kursne razlike	8,266,039	2,536,320
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	992,014	849,563
Ukupno	9,258,053	3,385,883
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE		
Negativne kursne razlike	(15,618,707)	(1,502,718)
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	(1,918,827)	(422,895)
Ukupno	(17,537,534)	(1,925,613)
(Negativne)/pozitivne kursne razlike, neto	(8,279,481)	1,460,270

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Tekući porez	1,176,074	1,057,180
Odloženi poreski prihod	(200,087)	(371,220)
Ukupno poreski rashod perioda	<u>975,987</u>	<u>685,960</u>

(b) Usaglašavanje iznosa poreza i proizvoda dobiti pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Dobit pre oporezivanja	10,454,849	12,482,080
Porez na dobit po propisanim stopama	1,050,861	1,260,901
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	532,610	233,760
Usaglašavanje prihoda	1,420	7,162
Iskorišćeni poreski krediti	(608,904)	(815,863)
Porez na dobit	<u>975,987</u>	<u>685,960</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>9.3%</i>	<i>5.5%</i>

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva/obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, kao i odložene poreske obaveze nastale po osnovu poslovne kombinacije, odnosno kupovine Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Telekom Srpske".

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Korigovano početno stanje 1. januara	900,886	551,511
Odloženi porezi po osnovu poslovne kombinacije	-	25,289
Kursne razlike evidentirane u korist/(na teret) konsolidovanog bilansa uspeha	30,373	(1,837)
Efekat privremenih razlika evidentiran u korist konsolidovanog bilansa uspeha	106,081	325,923
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,037,340</u>	<u>900,886</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (Nastavak)

Promene na odloženim poreskim obavezama prikazane su u sledećoj tabeli:

	2008.	2007. Korigovano
Korigovano početno stanje 1. januara	1,955,300	290
Odloženi porezi po osnovu poslovne kombinacije	-	2,035,369
Kursne razlike evidentirane na teret/ (korist)		
konsolidovanog bilansa uspeha	223,407	(60,351)
Efekat privremenih razlika evidentiran u korist		
konsolidovanog bilansa uspeha	(94,006)	(20,008)
Stanje na dan 31. decembra	2,084,701	1,955,300

Grupa nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih poreskih kredita prenosivih na račun budućih rezultata koji na dan 31. decembra 2008. godine iznose RSD 9,039,165 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 7,393,068 hiljada). Priznavanje nije izvršeno usled neizvesnosti u pogledu iskorišćenja prenetih kredita. Na osnovu dosadašnjeg iskustva, iznos poreskih kredita koji potiče iz tekućeg perioda, po osnovu ulaganja u opremu znatno je premašivao iznos iskorišćenih poreskih kredita. Na taj način, Grupa nije bila u mogućnosti da koristi prenete poreske kredite.

Grupa i u budućim periodima očekuje značajna ulaganja u opremu i tekuće poreske kredite po tom osnovu.

Neiskorišćeni poreski krediti po osnovu ulaganja u opremu prikazani su u sledećoj tabeli:

Godina nastanka poreskog kredita	Godina isteka	31.12.2008.	31.12.2007. Korigovano
2003.	2013.	1,133,297	1,136,662
2004.	2014.	1,901,889	1,905,254
2005.	2015.	1,595,483	1,598,847
2006.	2016.	1,029,919	1,033,283
2007.	2012.	180,527	161,446
2007.	2017.	1,554,979	1,557,576
2008.	2013.	80,158	-
2008.	2018.	1,562,913	-
Ukupno		9,039,165	7,393,068

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	<u>Goodwill</u>	<u>Odnosi sa kupcima</u>	<u>Licence</u>	<u>Softveri</u>	<u>Nematerijalna ulaganja u pripremi</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrednost						
1. januar 2007. godine, korigovano	-	-	4,729,007	8,863,903	471,211	14,064,121
Povećanja	-	-	-	-	4,828,182	4,828,182
Povećanja na datum sticanja "Telekom Srpske"	25,996,952	13,547,972	4,980,104	161,099	-	44,686,127
Aktiviranja	-	-	2,675,278	1,693,320	(4,368,598)	-
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(770,563)	(401,569)	(161,789)	(6,109)	(6)	(1,340,036)
Sredstva primljena bez naknade	-	-	-	-	7,107	7,107
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(26,750)	(260,627)	-	(287,377)
Prenos (sa)/na	-	-	-	(138)	-	(138)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine, korigovano	25,226,389	13,146,403	12,195,850	10,451,448	937,896	61,957,986
Povećanja	-	-	-	-	6,323,168	6,323,168
Aktiviranja	-	-	3,687,972	1,448,327	(5,136,299)	-
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	2,981,502	1,553,771	775,319	82,713	4,642	5,397,947
Sredstva primljena bez naknade	-	-	-	610	14,578	15,188
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(1,086)	(174,203)	-	(175,289)
Prenos (sa)/na	-	-	(6,214)	6,214	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	28,207,891	14,700,174	16,651,841	11,815,109	2,143,985	73,519,000
Akumulirana ispravka vrednosti						
1. januar 2007. godine, korigovano	-	-	820,992	6,508,691	-	7,329,683
Amortizacija (Napomena 10)	-	372,931	901,834	1,732,530	-	3,007,295
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(8,919)	(253,108)	-	(262,027)
Prenos (sa)/na	-	-	-	(134)	-	(134)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	(2,592)	(2,278)	(351)	-	(5,221)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine, korigovano	-	370,339	1,711,629	7,987,628	-	10,069,596
Amortizacija (Napomena 10)	-	765,667	1,522,128	1,519,497	-	3,807,292
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(741)	(166,412)	-	(167,153)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	106,324	80,140	21,786	-	208,250
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	-	1,242,330	3,313,156	9,362,499	-	13,917,985
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2008. godine	28,207,891	13,457,844	13,338,685	2,452,610	2,143,985	59,601,015
- 31. decembra 2007. godine, korigovano	25,226,389	12,776,064	10,484,221	2,463,820	937,896	51,888,390

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA (Nastavak)

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 1 uz konsolidovane finansijske izveštaje, učešćem na međunarodnom tenderu za privatizaciju "Telekom Srpske", dana 19. januara 2007. godine, Matično preduzeće je sa Republikom Srpskom koju zastupa Direkcija za privatizaciju, potpisalo Ugovor o kupovini i prodaji akcija. Predmet prodaje je vlasništvo nad 319,428,193 običnih akcija "Telekom Srpske" nominalne vrednosti KM 1 po akciji, što čini 65.005851% akcijskog kapitala "Telekoma Srpske". Datum zatvaranja transakcije, odnosno sticanja kontrole nad ovim preduzećem bio je 18. jun 2007. godine, i od toga datuma se "Telekom Srpske" konsoliduje u finansijske izveštaje Grupe.

Goodwill u iznosu od RSD 28,207,891 hiljadu predstavlja višak troška sticanja poslovnom kombinacijom iznad udela "Telekom Srbija" u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava, priznatih obaveza i potencijalnih obaveza stečenog zavisnog preduzeća "Telekom Srpske". Goodwill je pripisiv jakoj tržišnoj poziciji i profitabilnosti "Telekoma Srpske", kao i značajnim efektima sinergije koji se javljaju kao posledica povećanja udela na tržištu, kao i povećanja efikasnosti koji su rezultat korišćenja zajedničkih kapaciteta.

Testiranje na obezvređenje goodwill-a

Prilikom testiranja obezvređenja goodwill-a na dan 31. decembar 2008. godine, Konsolidovano zavisno preduzeće "Telekom Srpske" (u daljem tekstu "Telekom Srpske") je tretirano kao jedinstvena jedinica koja generiše gotovinu (JGG). Goodwill se u osnovi sastoji od dva elementa, going concern elementa stečenog biznisa ("Telekom Srpske") i sinergije koju kupac očekuje da će ostvariti kao rezultat poslovne kombinacije. Matično preduzeće očekuje da će najznačajnija sinergija biti ostvarena na nivou "Telekom Srpske" kao celine.

Nadoknadiivi iznos JGG se određuje na osnovu obračuna fer vrednosti utvrđene primenom prinostnog pristupa, odnosno metodom diskontovanog novčanog toka. Analiza je zasnovana na budžetu Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Telekom Srpske" za 2009. godinu i očekivanjima rukovodstva o poslovanju u periodu od 2010. do 2013. godine. Plan poslovanja preduzeća ne uzima u obzir potencijalne negativne efekte tekuće svetske ekonomske krize. Ovaj obračun se vrši na bazi planiranog toka gotovine, pre poreza, za period od pet godina koji je odobrilo rukovodstvo.

Navedenim Planom poslovanja projektovan je rast ukupnih prihoda od usluga fiksne telefonije od 8% tokom 2009. godine, nakon čega bi isti opao na 7% u 2010. i 2011. godini, i 6% u poslednje dve godine projektovanog perioda. Takođe je predviđena stopa rasta ukupnih prihoda od usluga mobilne telefonije od 17% u 2009. godini, 15% u 2010. godini, 12% u 2011. godini i oko 18% tokom ostalih godina projektovanog perioda.

Ključne pretpostavke korišćene za obračun vrednosti JGG su:

- Utvrđivanje vrednosti u upotrebi JGG zasnovano je na proceni budućih novčanih priliva i odliva koje je moguće ostvariti kontinuiranom upotrebom JGG i njenom prodajom, pri čemu je neophodno diskontovati rezultirajuće neto tokove gotovine kako bi se utvrdila njihova sadašnja vrednost. Projekcije korišćene prilikom ocene vrednosti u upotrebi "Telekom Srpske" kao jedinstvene JGG pokrivaju petogodišnji period od 2009. do 2013. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA (Nastavak)

Testiranje na obezvređenje goodwill-a (Nastavak)

- Prilikom utvrđivanja vrednosti u upotrebi projekcija budućeg poslovanja izrađena je za JGG u trenutnim okolnostima njenog poslovanja. Novčani odlivi i prilivi koji su rezultat aktivnosti uvođenja novih tehnologija ne uzimaju se u obzir.
- Fer vrednost umanjena za troškove prodaje utvrđena je primenom prinosnog pristupa oslanjajući se na projekciju poslovanja "Telekom Srpske".
- Ukupna stopa bez rizika se sastoji od stope bez rizika i rizika zemlje (Republika Srpska) i iznosi 11.74%.
- Beta koeficijent je mera kolebljivosti prinosa na individualnu akciju u zavisnosti od fluktuacije tržišta u celini. Na dan procene, Beta koeficijent grupe kompanija uporedivih sa "Telekom Srpske" izračunat je kao srednja vrednost (medijana) Beta koeficijenata uporedivih kompanija bez uzimanja u obzir njihove strukture finansiranja, a zatim korigovan za srednju vrednost (medijanu) odnosa duga i kapitala uporedivih kompanija u okviru iste industrijske grane, kako bi se uzeo u obzir i uticaj njihove finansijske strukture. Ovako izračunat Beta koeficijent iznosi 0.7.
- Adekvatna diskontna stopa je utvrđena kao prosečna ponderisana cena kapitala (PPPK) i iznosi 14.3%, dok predviđena dugoročna stopa rasta iznosi 2%. PPPK je korišćena kako bi se projektovani neto novčani tokovi za period od 2009. do 2013. godine, uključujući i rezidualnu vrednost, sveli na njihovu sadašnju vrednost.

Poređenje nadoknadivog iznosa i knjigovodstvene vrednosti JGG na dan 31. decembar 2008. godine prikazano je kako sledi:

	<u>U 000 RSD</u>	<u>U 000 KM</u>
Fer vrednost umanjena za troškove prodaje	115,018,099	2,538,976
Vrednost u upotrebi	111,551,883	2,462,461
Nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu	115,018,099	2,538,976
Knjigovodstvena vrednost jedinice koja generiše gotovinu	101,296,088	2,236,069
Višak iznad knjigovodstvene vrednosti	13,722,011	302,908

ZAKLJUČAK

Ne postoji umanjenje vrednosti

Vrednost u upotrebi "Telekom Srpske" kao jedinstvene JGG procenjena je na RSD 111,551,883 hiljade (KM 2,462 miliona). Kako fer vrednost umanjena za troškove prodaje "Telekom Srpske" kao JGG prevazilazi njenu vrednost u upotrebi, nadoknadivi iznos je izjednačen sa većim iznosom, odnosno procenjen je na RSD 115,018,099 hiljada (KM 2,539 miliona). Ne postoji indikacija umanjenja vrednosti goodwill-a, pošto nadoknadivi iznos JGG prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA (Nastavak)

Odnosi sa kupcima predstavljaju ugovorne odnose sa korisnicima Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Telekom Srpske". Ugovorni odnosi se sastoje od dva sredstva: bilo kojeg važećeg ugovora na dan poslovne kombinacije, i ugovornog odnosa koji može biti produžen nakon isteka roka važenja aktuelnog ugovora.

Licence obuhvataju licence za mobilnu telefoniju i ostale licence.

Na dan 31. decembra 2008. godine, neotpisana vrednost licenci za mobilnu telefoniju iznosi RSD 12,826,182 hiljade (31. decembar 2007. godine: RSD 9,994,512 hiljada), a neotpisana vrednost ostalih licenci iznosi RSD 512,503 hiljade (31. decembar 2007. godine: RSD 489,709 hiljada).

Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Mtel", Podgorica su u aprilu 2007. godine od strane Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost Republike Crne Gore ("Agencija za telekomunikacije") odobrene dve licence: Licenca za građenje, posjedovanje i eksploataciju kombinovane mobilne javne telekomunikacione mreže i pružanje mobilnih javnih telekomunikacionih servisa u skladu sa GSM/DCS-1800 i IMT-200/UMTS (UMTS i GSM mreža) kao i Licenca za pružanje javnih telekomunikacionih servisa putem fiksnog bežičnog pristupa u radio-frekvencijskom opsegu 3400-3600 MHz (WiMax) u vrednosti od EUR 16 miliona odnosno EUR 1.05 miliona. Licence važe na teritoriji Republike Crne Gore u periodu od 15 godina odnosno 5 godina od dana stupanja na snagu. "Mtel" je u obavezi da Agenciji za telekomunikacije plaća godišnju naknadu za navedene licence u iznosu od 1% ukupnih prihoda ostvarenih u prethodnoj kalendarskoj godini od usluga na koje se licence odnose.

Kao sredstvo obezbeđenja uredne otplate kreditnog aranžmana zaključenog sa NLB bankom d.d., Ljubljana, Slovenija, uspostavljena je zaloga na Licenci GSM-UMTS br. 01-124 izdatoj od Agencije za telekomunikacije i registrovane pod brojem R-07062000034 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici (Napomena 27/ii/). Nabavna vrednost založene licence iznosi RSD 1,417,616 hiljada, a neotpisana vrednost RSD 1,256,225 hiljada na dan 31. decembra 2008. godine (31. decembar 2007. godine: RSD 1,208,007 hiljada).

Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Telekom Srpske" dodeljena je Dozvola za pružanje GSM usluga na teritoriji Bosne i Hercegovine od strane Regulatorne Agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine na period od 15 godina od dana dodeljivanja počevši od 12. oktobra 2004. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište, TT linije i kablovska kanalizacija i stanovi	Centrale i prenosni uređaji	Ostala oprema	Ulaganja u tuđe nekretnine i opremu	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost 1. januar 2007. godine, korigovano	58,075,351	67,869,626	6,247,837	6,133,472	20,848,445	159,174,731
Povećanja	-	-	-	-	24,380,976	24,380,976
Povećanja na datum sticanja "Telekom Srpske"	14,999,447	9,180,651	2,094,834	15,698	1,899,169	28,189,799
Aktiviranja	7,695,110	13,755,844	1,204,358	1,729,871	(24,385,183)	-
Sredstva primljena bez naknade	117,341	90,558	-	-	305,988	513,887
Otuđenja	(920,942)	(3,259,640)	(391,937)	(5,227)	(2,889)	(4,580,635)
Prenos (sa)/na	(32,437)	50,921	(4,319)	(419)	-	13,746
Ostale promene	2,189	(3,926)	-	-	-	(1,737)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(446,791)	(295,710)	(64,247)	(2,658)	(62,534)	(871,940)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine, korigovano	79,489,268	87,388,324	9,086,526	7,870,737	22,983,972	206,818,827
Povećanja	-	-	-	-	23,613,072	23,613,072
Aktiviranja	7,924,604	13,169,293	2,200,165	1,201,727	(24,495,789)	-
Sredstva primljena bez naknade	135,399	103,444	-	-	150,850	389,693
Otuđenja	(677,357)	(2,266,155)	(613,620)	(1,399)	(9,684)	(3,568,215)
Prenos (sa)/na	(1,889)	46,858	(2,120)	1,915	(196,280)	(151,516)
Prenos sa zaliha	-	-	-	-	754,844	754,844
Ostale promene	(5,771)	1,495	2,326	5,270	-	3,320
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	1,874,741	1,756,828	337,069	38,404	411,887	4,418,929
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	88,738,995	100,200,087	11,010,346	9,116,654	23,212,872	232,278,954
Akumulirana ispravka vrednosti 1. januar 2007. godine, korigovano	20,099,503	30,618,883	3,909,160	3,656,429	84,630	58,368,605
Aktiviranja	58,666	-	394	1,566	(60,626)	-
Amortizacija (Napomena 10)	3,274,995	7,683,830	1,047,637	1,070,049	103,799	13,180,310
Otuđenja	(580,096)	(2,499,874)	(370,566)	(4,970)	-	(3,455,506)
Prenos (sa)/na	(23,322)	25,924	(2,322)	(146)	-	134
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(3,566)	(5,236)	(1,942)	(69)	-	(10,813)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine, korigovano	22,826,180	35,823,527	4,582,361	4,722,859	127,803	68,082,730
Aktiviranja	10,439	73,147	6,535	12,625	(102,746)	-
Amortizacija (Napomena 10)	4,051,451	10,032,442	1,224,546	1,187,095	227,927	16,723,461
Otuđenja	(385,713)	(1,723,065)	(509,719)	-	-	(2,618,497)
Prenos (sa)/na	(1,992)	16,021	9,564	(4,076)	-	19,517
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	144,267	219,364	61,420	4,401	64	429,516
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	26,644,632	44,441,436	5,374,707	5,922,904	253,048	82,636,727
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2008. godine	<u>62,094,363</u>	<u>55,758,651</u>	<u>5,635,639</u>	<u>3,193,750</u>	<u>22,959,824</u>	<u>149,642,227</u>
- 31. decembra 2007. godine, korigovano	<u>56,663,088</u>	<u>51,564,797</u>	<u>4,504,165</u>	<u>3,147,878</u>	<u>22,856,169</u>	<u>138,736,097</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Nabavna vrednost potpuno otpisanih nekretnina i opreme na dan 31. decembra 2008. godine iznosi RSD 18,637,695 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 28,411,238 hiljada).

Na dan 31. decembra 2008. godine, sredstva u pripremi obuhvataju i završene investicije koje nisu aktivirane u iznosu od RSD 5,061,700 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 3,574,002 hiljade). Grupa je izvršila obračun amortizacije navedenih investicija. Vrednost investicija na kojima nije bilo ulaganja u periodu dužem od godinu dana iznosi RSD 456,651 hiljadu.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj 6969/06 od 21. novembra 2006. godine izvršen je upis založnog prava na telekomunikacionoj opremi Matičnog preduzeća u korist Ericsson Credit A.B., Švedska. Navedeni kredit je u decembru 2007. godine prenet u korist BNP Paribas, filijala London, o čemu je Matično preduzeće obavešteno. Promena založnog poverioca još uvek nije registrovana u Registru založnog prava kod Agencije za privredne registre. Neotpisana vrednost opreme na kojoj je uspostavljena zaloga na dan 31. decembra 2008. godine iznosi RSD 2,941,931 hiljadu (31. decembar 2007. godine: RSD 3,696,793 hiljade).

U skladu sa Ugovorom o zalozi na telekomunikacionoj opremi od 14. avgusta 2008. godine, kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane Ericsson Credit AB, Švedska u iznosu od RSD 526,193 hiljade (Napomena 27/iv/) registrovana je zaloga I reda na telekomunikacionoj opremi nabavljenoj od inostranog dobavljača Ericsson AB, Švedska, čija ukupna nabavna vrednost iznosi RSD 1,191,181 hiljadu. Prijava zaloge I reda izvršena je 24. septembra 2008. godine pod registracionim brojem R-08092400046 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici.

U skladu sa Ugovorom o zalozi na telekomunikacionoj opremi od 15. avgusta 2008. godine, kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane Ericsson Credit AB, Švedska u iznosu od RSD 1,915,755 hiljada (Napomena 27/iv/) registrovana je zaloga I reda na telekomunikacionoj opremi nabavljenoj od inostranog dobavljača Ericsson AB, Švedska, čija ukupna nabavna vrednost iznosi RSD 2,253,830 hiljada. Prijava zaloge I reda izvršena je 24. septembra 2008. godine pod registracionim brojem R-08092400053 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici.

Kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane inostrane poslovne banke Nova Ljubljanska banka - NLB d.d., Ljubljana, Slovenija u iznosu od RSD 2,215,025 hiljada (Napomena 27/ii/) registrovana je zaloga II reda na telekomunikacionoj opremi koja će biti nabavljena u toku 2009. godine i na opremi koja je nabavljena od inostranog dobavljača Ericsson AB, Švedska, a čija ukupna nabavna vrednost iznosi RSD 2,726,540 hiljada. Prijava zaloge II reda izvršena je 24. septembra 2008. godine pod registracionim brojem R-08092400020 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici.

Ugovorene obaveze za ulaganja u opremu i nematerijalna ulaganja koja nisu priznata na dan bilansa stanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe iznose RSD 6,794,804 hiljade i čine preuzete obaveze (Napomena 32).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Troškovi zakupa nekretnina i opreme u iznosu od RSD 3,894,678 hiljada (2007. godina: RSD 3,268,832 hiljade) koji se uglavnom odnose na zakup poslovnog prostora prikazani su u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru poslovnih rashoda.

Rukovodstvo Grupe smatra da nekretnine i oprema na dan 31. decembra 2008. godine nisu obezvređeni.

17. AVANSI ZA NEKRETNINE I OPREMU

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Dati avansi za nekretnine i opremu u:		
- dinarima	278,204	348,993
- devizama	325,691	442,740
Dati avansi za ulaganja na tuđim sredstvima	39,180	68,997
Dati avansi za dugoročni zakup	64,199	74,355
	<u>707,274</u>	<u>935,085</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(c))</i>	<u>(97,255)</u>	<u>(153,833)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>610,019</u>	<u>781,252</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. OSTALA DUGOROČNA SREDSTVA

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Nominalna vrednost kredita datih zaposlenima za:		
- stambenu izgradnju	1,812,978	1,699,084
- otkup stanova	16,450	15,877
- automobile	166	837
Ostali dugoročni krediti	36,474	-
	<u>1,866,068</u>	<u>1,715,798</u>
<i>Minus: Svođenje na tržišnu vrednost kredita</i>	<i>(620,307)</i>	<i>(759,098)</i>
Ukupno krediti	1,245,761	956,700
Solidarna pomoć zaposlenima	1,913	2,500
Oročeni finansijski depoziti	73,286	54,900
Dugoročne hartije od vrednosti	5,668	284
Dugoročni zakupi	483,433	578,949
	<u>1,810,061</u>	<u>1,593,333</u>

Kreditni odobreni zaposlenima se odnose na sledeće vrste kredita:

- /i/ Beskamatne kredite plasirane zaposlenima Matičnog i Konsolidovanog zavisnog preduzeća „Telekom Srpske“ za potrebe rešavanja stambenog pitanja. Ovi krediti se otplaćuju u mesečnim ratama, u većini slučajeva, na period od 25 godina. Glavnica kredita odobrenih zaposlenima Matičnog preduzeća je iskazana u EUR i koriguje se dva puta godišnje za promene u kursu RSD u odnosu na EUR.
- /ii/ Upravni odbor Matičnog preduzeća je na sednici održanoj 28. i 29. septembra 2006. godine doneo Poslovnu politiku rešavanja stambenih potreba. U saradnji sa izabranim poslovnim bankama, zaposlenima se odobravaju sledeći krediti: jednokratni zajam učešća za kredit sa grejs periodom od 5 godina, rokom otplate od 7 godina po isteku grejs perioda, sa deviznom klauzulom i kamatnom stopom od 0.1% godišnje, i obročni zajam učešća u kamati sa grejs periodom od 20 (10) godina, rokom otplate od 5 godina po isteku grejs perioda, bez devizne klauzule i sa kamatnom stopom od 0.1% godišnje.

Rukovodstvo Grupe smatra da vrednost po kojoj su krediti dati radnicima iskazani u poslovnim knjigama odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti. Fer vrednost kredita datih zaposlenima zasniva se na novčanim tokovima diskontovanim tržišnom kamatnom stopom po kojoj bi Grupa mogla da pribavi dugoročne pozajmice i koja odgovara tekućoj tržišnoj kamatnoj stopi na slične finansijske instrumente (4.27% godišnje).

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je nominalna vrednost kredita datih zaposlenima. Navedena izloženost kreditnom riziku je limitirana, s obzirom da se naplata kredita datih zaposlenima u Grupi obezbeđuje kroz administrativne zabrane. Ni jednom kreditu nije prošao rok za naplatu niti mu je vrednost umanjena.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. ZALIHE

	2008.	2007. Korigovano
Materijal, gorivo i mazivo	5,129,904	5,750,724
Rezervni delovi	2,687,775	2,864,435
Alat i inventar	1,333,021	718,973
Otpaci	19,507	67,771
	<u>9,170,207</u>	<u>9,401,903</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
Materijala i rezervnih delova	(17,517)	(37,233)
Alata i inventara u upotrebi	(1,009,719)	(532,777)
Otpadaka	(19,507)	(67,771)
	<u>8,123,464</u>	<u>8,764,122</u>
Roba u skladištu	338,835	244,729
Roba u maloprodaji	34,107	51,993
	<u>372,942</u>	<u>296,722</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>8,496,406</u>	<u>9,060,844</u>

20. POTRAŽIVANJA

	2008.	2007. Korigovano
Potraživanja od kupaca:		
Fiksna telefonija	7,810,449	7,406,782
Mobilna telefonija	8,512,603	5,247,094
Međunarodni obračun fiksnog saobraćaja	1,755,657	1,372,165
Roaming	330,059	341,674
Nacionalni roaming - VIP Mobile	631,531	605,341
Interkonekcija	870,750	504,783
Ostala potraživanja	57,667	50,945
	<u>19,968,716</u>	<u>15,528,784</u>
Potraživanja od povezanih pravnih lica:		
JP PTT	124,759	110,154
OTE	13,887	14,516
	<u>138,646</u>	<u>124,670</u>
Dati avansi za zalihe i usluge	<u>376,140</u>	<u>337,750</u>
Bruto potraživanja	20,483,502	15,991,204
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
Potraživanja od kupaca (Napomena 11(c))	(6,541,391)	(4,217,422)
Datih avansa (Napomena 11(c))	(41,820)	(46,906)
	<u>(6,583,211)</u>	<u>(4,264,328)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>13,900,291</u>	<u>11,726,876</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja od kupaca u inostranstvu uključuju i iznos od RSD 66,160 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 57,387 hiljada), koji predstavlja dinarsku protivvrednost SDR 674,692.75 (31. decembar 2007. godine: SDR 674,692.75) i odnosi se na potraživanja Matičnog preduzeća po osnovu obračuna međunarodnog telefonskog saobraćaja za period od 1. juna 1997. do 30. juna 2002. godine, kada je obračun i naplatu međunarodnog saobraćaja obavljala Zajednica JPPT. Navedena potraživanja usaglašena su sa iznosima prikazanim u Odluci o usvajanju izveštaja komisije o pregledu obaveza i potraživanja prema stranim upravama, kompanijama i međunarodnim organizacijama, donetom od strane Upravnog odbora Zajednice JPPT decembra 2005. godine. S obzirom da su tokom 2006. godine, proglašenjem nezavisnosti Republike Crne Gore, nastale promene u obavljanju delatnosti Zajednice JPPT, Grupa je preuzela obavezu naplate navedenih iznosa. Za navedena potraživanja, Grupa je formirala ispravku vrednosti u celokupnom iznosu.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su najvećim delom nekamatonosna.

Grupa obračunava zakonsku zateznu kamatu kupcima svojih usluga za sva potraživanja kojima je istekao period dospeća označen na svakom telefonskom računu. Zakonska zatezna kamata se obračunava za svaki dan prekoračenja plaćanja od strane kupaca. Obračun kamata se vrši automatski, a iznos obračunate kamate je prikazan na telefonskom računu korisnika usluga.

Prosečan period naplate potraživanja od kupaca u 2008. godini bio je 44 dana (2007. godina: 45 dana).

Grupa poseduje određene instrumente obezbeđenja naplate potraživanja (primljene menice za date avanse).

Starosna struktura bruto potraživanja na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine je sledeća:

	2008.	2007. Korigovano
Do 30 dana	9,723,160	8,125,689
Od 30 do 60 dana	1,921,958	1,726,207
Od 60 do 180 dana	3,285,815	2,120,702
Od 180 do 360 dana	1,800,337	1,392,300
Preko 360 dana	3,752,232	2,626,306
	20,483,502	15,991,204

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja u iznosu od RSD 13,900,291 hiljadu (31. decembar 2007. godine: RSD 11,726,876 hiljada) mogu se smatrati u potpunosti naplativim.

Potraživanja čija naplata kasni manje od dva meseca ne smatraju se obezvređenima.

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja u iznosu od RSD 1,916,132 hiljade (31. decembar 2007. godine: RSD 2,667,784 hiljade) su dospela, ali ista nisu bila obezvređena. Navedena potraživanja odnose se na potraživanja od jednog broja nezavisnih kupaca za koje u skorijoj prošlosti nisu ustanovljeni propusti u plaćanju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja u iznosu od RSD 6,583,211 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 4,264,328 hiljada) bila su obezvređena i za njih je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 6,583,211 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 4,264,328 hiljada). Procenjeno je da se može očekivati naplata dela ovih potraživanja.

Neto knjigovodstvena vrednost potraživanja na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine iskazana je u sledećim valutama:

	2008.	2007. Korigovano
RSD	9,789,979	8,902,866
EUR	2,435,964	1,696,910
BAM (KM)	1,669,755	1,102,137
Ostale valute	4,593	24,963
	13,900,291	11,726,876

Koncentracija kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima nije značajna jer Grupa ima veliki broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim iznosima dugovanja. Shodno tome, rukovodstvo Grupe smatra da nije potrebno izvršiti dodatno rezervisanje za izloženost kreditnom riziku, koje prevazilazi formiranu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja potraživanja.

Stoga je maksimalna izloženost kreditnom riziku na datum izveštavanja jednaka neto knjigovodstvenoj vrednosti svake gore navedene vrste potraživanja. Iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. OSTALA TEKUĆA SREDSTVA I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2008.	2007. Korigovano
Ostala potraživanja po osnovu prodaje	298,804	265,624
Potraživanja za kamatu	35,031	76,110
Potraživanja od zaposlenih	385,746	396,726
Potraživanja za više plaćene poreze	35,631	66,599
Potraživanja za ratom oštećena sredstva	139,202	139,202
Potraživanja od državnih organa i organizacija	76,577	63,147
Ostala potraživanja	54,067	74,773
	1,025,058	1,082,181
Prethodni PDV koji se ne može odbiti u tekućem mesecu	629,363	598,129
Potraživanja za više plaćeni PDV	158,027	368,632
	787,390	966,761
Unapred plaćeni troškovi:		
Provizije bankama po osnovu sindikovanog kredita	536,903	621,935
Naknada za odobrenje dugoročnog kredita	11,093	11,080
Zakup	103,073	138,277
Premije osiguranja	46,675	67,557
Naknade za licence i frekvencije	7,075	9,217
Ostalo	62,226	37,647
	767,045	885,713
Kratkoročni finansijski plasmani:		
Oročeni dinarski depoziti	60,000	1,545,000
Oročeni depoziti u stranoj valuti	1,359,030	-
Ostali plasmani	1,448	1,330
	1,420,478	1,546,330
Ostala tekuća sredstva, bruto i aktivna vremenska razgraničenja	3,999,971	4,480,985
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(c))</i>		
Ostala potraživanja po osnovu prodaje	(240,544)	(253,479)
Potraživanja za kamatu	(5,116)	(3,802)
Potraživanja od zaposlenih	(8,928)	(6,736)
Potraživanja za ratom oštećena sredstva	(139,202)	(139,202)
Potraživanja od državnih organa i organizacija	(69,651)	(61,406)
Ostala potraživanja	(33,611)	(27,949)
	(497,052)	(492,574)
Stanje na dan 31. decembra	3,502,919	3,988,411

Na dan 31. decembra 2008. godine, provizije bankama po osnovu povlačenja kredita za kupovinu akcija "Telekom Srpske" odnose se na razgraničene troškove naknada za organizaciju posla za Citibank N.A., London u iznosu od RSD 535,986 hiljada (EUR 6,049,439) i naknadu za zastupništvo za EFG EuroBank Ergasias S.A., Atina u iznosu od RSD 917 hiljada (EUR 10,343).

Ostala tekuća sredstva su najvećim delom nekamatonosna. Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost ostalih potraživanja odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. OBRAČUNATI PRIHODI

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Nefakturisani prihodi iz međunarodnog saobraćaja:		
- fiksna telefonija	494,920	534,579
- mobilna telefonija	814,672	589,994
Ostali obračunati prihodi	<u>70,851</u>	<u>2,275</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,380,443</u>	<u>1,126,848</u>

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja za nefakturisani prihod fiksne telefonije odnose se na prihod od međunarodnog saobraćaja za mesec decembar 2008. godine u procenjenom iznosu od RSD 284,737 hiljada i neusaglašene fakture iz međunarodnog saobraćaja za period pre decembra 2008. godine u iznosu od RSD 210,183 hiljade.

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja za nefakturisani prihod mobilne telefonije odnose se na obračunate prihode od usluga roaminga za novembar i decembar 2008. godine u procenjenom iznosu od RSD 387,310 hiljada i obračunate, nefakturisane prihode po osnovu Ugovora o internacionalnom GSM roamingu - Međuoperatorski popusti u iznosu od RSD 427,362 hiljade.

23. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Tekući računi	650,228	803,794
Devizni računi	12,530,153	4,582,783
Bonovi	<u>21,933</u>	<u>13,450</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>13,202,314</u>	<u>5,400,027</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

24. AKCIJSKI KAPITAL

Matično preduzeće je zatvoreno akcionarsko društvo čiji se upisani i uplaćeni akcijski kapital sastoji od 1,080,000 običnih akcija nominalne vrednosti RSD 10 hiljada po akciji.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine bila je sledeća:

	<u>Broj akcija</u>	<u>U %</u>
JP PTT Saobraćaja "Srbija", Beograd	864,000	80.0%
Hellenic Telecommunications Organisation A.E. ("OTE"), Atina	<u>216,000</u>	<u>20.0%</u>
Ukupno	<u>1,080,000</u>	<u>100.0%</u>

Većinski i konačni vlasnik Grupe je Javno preduzeće PTT saobraćaja "Srbija", Beograd.

Ponderisan prosečan broj akcija u upotrebi za potrebe izračunavanja zarade po akciji iznosi 1,080,000, s obzirom da se broj akcija nije menjao u toku poslovne 2008. i 2007. godine.

Upisani akcijski kapital revalorizovan je svake godine, zaključno sa 31. decembrom 2003. godine primenom zvaničnih koeficijenata revalorizacije zasnovanih na indeksu rasta cena na malo, u skladu sa tada važećim propisima o računovodstvu Republike Srbije. Kumulirani efekti revalorizacije, evidentirani na kontu revalorizacionih rezervi, pripisani su akcijskom kapitalu na dan 1. januara 2004. godine prilikom prelaska na MRS/MSFI. Tako utvrđena vrednost akcijskog kapitala evidentirana je u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe u iznosu od RSD 82,512,552 hiljade.

Registrovani iznos akcijskog kapitala Matičnog preduzeća kod Agencije za privredne registre (broj registracije 3309/2005 od 21. februara 2005. godine) iznosi EUR 1,462,514,772.16, dok registrovana struktura akcijskog kapitala odgovara gore prikazanoj strukturi, evidentiranoj u poslovnim knjigama Matičnog preduzeća.

Osnovna zarada po akciji

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> <u>Korigovano</u>
Dobit koja pripada vlasnicima kapitala Matičnog preduzeća (A)	8,236,889	11,865,776
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku perioda (B)	<u>1,080,000</u>	<u>1,080,000</u>
Osnovna zarada po akciji (A/B)	<u>7.63</u>	<u>10.99</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. ODLOŽENI PRIHODI

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Primljeni pokloni od mesnih zajednica	2,216,951	2,442,525
Primljeni pokloni od dobavljača mobilne telefonije	1,437,594	1,580,241
Primljeni pokloni od ostalih dobavljača	381,070	269,785
Donacije	115,894	9,866
Stanje na dan 31. decembra	<u>4,151,509</u>	<u>4,302,417</u>

Promene na odloženim prihodima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Stanje na dan 1. januara	4,302,417	3,824,666
Povećanja u toku godine - primljena sredstva bez naknade (Napomene 15 i 16)	404,881	520,994
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	396,949
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 6)	(522,183)	(439,782)
Kursne razlike i ostale promene	(33,606)	(410)
Stanje na dan 31. decembra	<u>4,151,509</u>	<u>4,302,417</u>

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost odloženih prihoda odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti na dan bilansa stanja.

Grupa je u toku godine primila sredstva bez naknade od sledećih pravnih lica:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Lokalne opštine	106,077	112,895
Nokia Siemens Networks, Finska i Austrija	172,379	172,169
Huawei technologies Co. Ltd., Kina	36,683	59,840
Gilat Satellite Networks Ltd., Izrael	23,534	-
Ericsson, Švedska	26,272	160,922
Ostali	39,936	15,168
Ukupno	<u>404,881</u>	<u>520,994</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

26. DUGOROČNA REZERVISANJA

	2008.	2007. Korigovano
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenih	2,356,258	2,020,001
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 33(a))	126,485	73,707
Ostala rezervisanja za verovatne događaje	52,118	46,610
Stanje na dan 31. decembra	2,534,861	2,140,318

Promene na dugoročnim rezervisanjima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Sudski sporovi	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 1. januara					
2007. godine, korigovano	456,675	960,349	27,971	-	1,444,995
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11)	222,185	247,687	40,874	-	510,746
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	114,925	216,240	23,497	46,610	401,272
Iskorišćena rezervisanja	(6,050)	(191,411)	(14,152)	-	(211,613)
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 6)	-	-	(4,303)	-	(4,303)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(267)	(332)	(180)	-	(779)
Stanje na dan 31. decembra					
2007. godine, korigovano	787,468	1,232,533	73,707	46,610	2,140,318
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11)	128,030	259,697	97,459	-	485,186
Iskorišćena rezervisanja	(6,368)	(89,398)	(30,455)	-	(126,221)
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 6)	(8,557)	(188)	(16,843)	-	(25,588)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	20,623	32,418	2,617	5,508	61,166
Stanje na dan					
31. decembra 2008. godine	921,196	1,435,062	126,485	52,118	2,534,861

Grupa je formirala rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade na bazi izveštaja nezavisnih aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2008. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima Grupe, na osnovu pretpostavki koje su primenjive na ekonomsko okruženje u kome posluje Matično preduzeće i Konsolidovana zavisna preduzeća. U Matičnom preduzeću prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 12% koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi ostvarenoj kupovinom državnih obveznica stare devizne štednje čiji je garant Republika Srbija. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Matičnog preduzeća i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 10% godišnje, što je 2% iznad projektovane dugoročne stope inflacije i stope fluktuacije zaposlenih, koja se u zavisnosti od dužine radnog staža, kreće u rasponu od 1.5% do 4% godišnje.

Dugoročna rezervisanja za sudske sporove formirana su na osnovu procene ishoda sporova od strane stručnih pravnih službi Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OBAVEZE PO OSNOVU KREDITA

(a) Struktura obaveza po kreditima

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Dugoročni krediti iskazani po amortizovanoj vrednosti		
<i>Finansijski krediti od:</i>		
- banaka u zemlji	1,165,546	3,040,689
- banaka u inostranstvu	32,752,890	51,103,387
- drugih finansijskih institucija	469,674	1,049,134
	<u>34,388,110</u>	<u>55,193,210</u>
<i>Robni krediti</i>	<u>22,336,745</u>	<u>18,540,464</u>
	56,724,855	73,733,674
Ostale dugoročne finansijske obaveze	<u>1,762,777</u>	<u>2,020,062</u>
Ukupno	<u>58,487,632</u>	<u>75,753,736</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita		
Kredit od banaka u zemlji	2,272,933	1,264,339
Kredit od banaka u inostranstvu	23,504,315	3,962
Kredit od drugih finansijskih institucija	703,457	654,261
Robni krediti	8,361,662	3,747,817
Ostale finansijske obaveze	<u>525,967</u>	<u>472,864</u>
	<u>35,368,334</u>	<u>6,143,243</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>93,855,966</u>	<u>81,896,979</u>

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost obaveza po kreditima odražava njihovu tržišnu vrednost na dan bilansa stanja.

(b) Ročnost dospeća kredita

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Do 1 godine – tekuća dospeća	35,368,334	6,143,243
Od 1 do 2 godine	15,325,477	38,540,773
Od 2 do 3 godine	12,587,958	11,845,847
Od 3 do 4 godine	22,034,675	10,060,699
Od 4 do 5 godina	3,454,186	10,520,226
Preko 5 godina	<u>5,085,336</u>	<u>4,786,191</u>
Stanje na dan	<u>93,855,966</u>	<u>81,896,979</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OBAVEZE PO OSNOVU KREDITA (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita po poveriocima

	Valuta	<u>31.12.2008.</u>		<u>31.12.2007. Korigovano</u>	
		U valuti	U RSD '000	U valuti	U RSD '000
/i/ Krediti od banaka u zemlji					
Banca Intesa a.d., Beograd	EUR	17,000,000	1,510,736	22,000,000	1,743,196
Alpha Bank Srbija a.d., Beograd	EUR	17,000,000	1,510,736	27,000,000	2,139,378
Vojvođanska banka a.d., Novi Sad	EUR	4,375,000	387,629	5,000,000	396,181
Beobanka a.d. u stečaju, Beograd	EUR	331,582	29,378	331,582	26,273
		<u>38,706,582</u>	<u>3,438,479</u>	<u>54,331,582</u>	<u>4,305,028</u>
/ii/ Krediti od banaka u inostranstvu					
Citibank N.A., London	EUR	590,000,000	52,274,590	600,000,000	47,541,720
NLB banka d.d., Slovenija	EUR	25,000,000	2,215,025	25,000,000	1,980,905
Euro Bank EFG, Holandija	EUR	19,950,000	1,767,590	20,000,000	1,584,724
		<u>634,950,000</u>	<u>56,257,205</u>	<u>645,000,000</u>	<u>51,107,349</u>
/iii/ Krediti od drugih finansijskih institucija					
EBRD	EUR	13,240,605	1,173,131	21,180,203	1,678,238
Ministarstvo finansija Republike Srpske (SIDA)	SEK	-	-	3,000,000	25,157
			<u>1,173,131</u>		<u>1,703,395</u>
/iv/ Robni krediti u inostranstvu					
BNP Paribas, filijala London	EUR	54,651,034	4,842,136	77,301,399	6,125,069
KfW, Nemačka	EUR	21,573,317	1,911,417	28,451,574	2,254,395
Nokia Siemens, Finska	EUR	54,700,061	4,846,480	29,479,124	2,335,814
Ericsson Credit A.B., Švedska	EUR	27,190,987	2,409,149	23,924,612	1,895,695
Calyon S.A., Švedska (Ericsson Credit u 2007. godini)	EUR	45,958,640	4,071,981	15,822,095	1,253,682
Huawei technologies Co. Ltd., Kina	EUR	31,754,769	2,813,504	17,505,846	1,387,097
Alcatel Lucent S.A., Francuska	EUR	340,662	30,183	2,674,421	211,911
OTP bank plc, Mađarska (Nec Europe Ltd. u 2007. godini)	EUR	1,859,224	164,729	2,503,966	198,405
NEC Europe Ltd., Mađarska	EUR	807,546	71,549	-	-
Sitronics, Češka	EUR	3,156,936	279,708	1,720,733	136,344
Intracom S.A., Grčka	EUR	3,354,746	297,234	1,710,541	135,536
Gilat Satellite Networks, Izrael	EUR	235,875	20,899	471,750	37,380
Vlada Kraljevine Španije (Alkatel, Španija)	USD	1,144,300	71,915	1,144,300	61,713
Vlada Kraljevine Španije (Amper, Španija)	USD	1,111,990	69,885	1,111,990	59,970
Alcatel Lucent Italia S.p.A., Italija	EUR	1,978,187	175,269	2,915,355	231,002
Sparkle Telecom Italy S.p.A., Italija	USD	-	-	503,004	27,025
/v/ Ostali robni krediti			<u>8,622,369</u>		<u>5,937,243</u>
			<u>30,698,407</u>		<u>22,288,281</u>
/vi/ Ostale finansijske obaveze			<u>2,288,744</u>		<u>2,492,926</u>
Ukupno krediti			93,855,966		81,896,979
Minus: Tekuća dospeća					
Kreditni od banaka u zemlji			(2,272,933)		(1,264,339)
Kreditni od banaka u inostranstvu			(23,504,315)		(3,962)
Kreditni od finansijskih institucija			(703,457)		(654,261)
Robni krediti			(8,361,662)		(3,747,817)
Ostale finansijske obaveze			(525,967)		(472,864)
			<u>(35,368,334)</u>		<u>(6,143,243)</u>
Ukupno dugoročni krediti			<u>58,487,632</u>		<u>75,753,736</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OBAVEZE PO OSNOVU KREDITA (Nastavak)

Na dugoročne kredite u stranoj valuti odobrene od domaćih banaka Grupa plaća kamatu u rasponu od 4.5% do Euribor uvećan za 1.3% na godišnjem nivou. Kamatne stope na kredite odobrene od inostranih banaka i dobavljača kreću se u rasponu od Euribor do Euribor uvećan za 1.8% na godišnjem nivou, osim za kredit koji je Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Mtel" odobren od NLB banke d.d., Ljubljana čija kamatna stopa iznosi tromesečni Euribor uvećan za 2.25% i robni kredit odobren od Ericsson Credit AB, Švedska čija kamatna stopa iznosi tromesečni Euribor uvećan za 2.5%. Na dugoročni kredit odobren Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Telekom Srpske" od strane EBRD, obračunava se kamata po stopi koja iznosi šestomesečni Euribor uvećan za 2.5%. Na robne kredite dobavljača u zemlji Grupa plaća kamatu po stopi Euribor uvećan za 0.8% do Euribor uvećan za 2% na godišnjem nivou.

Grupa navedene obaveze po kreditima plaća u skladu sa ugovorenim dinamikom, odnosno shodno utvrđenim anuitetnim planovima. Rukovodstvo očekuje da će Grupa biti u mogućnosti da sve ugovorene obaveze po kreditima ispuni u skladu sa utvrđenim rokovima.

Grupa ne primenjuje računovodstvo zaštite od rizika i nije ušla ni u jedan aranžman zaštite od rizika u pogledu svojih deviznih obaveza ili izloženosti riziku od promene kamatnih stopa.

/i/ Obaveze po kreditu prema Beobanci a.d. u stečaju, Beograd u iznosu od RSD 29,378 hiljada na dan 31. decembra 2008. godine odnose se na dug koji je bivša Narodna banka Jugoslavije ("NBj"), za račun Beobanke a.d. u stečaju, Beograd, kao garanta i Matičnog preduzeća, kao glavnog dužnika, izmirila prema LHB banci, Frankfurt, putem prebijanja na svom računu kod LHB banke. Imajući u vidu da su depoziti NBj kod LHB banke predmet sukcesije, kao i da pitanje rešavanja otplate preostalog dela kredita još uvek nije rešeno, Grupa nije u mogućnosti da izvrši regulisanje svojih obaveza, iako se obratilo poveriocu sa zahtevom za jednokratnom isplatom obaveza po navedenom osnovu.

Kao sredstvo obezbeđenja po kreditima od banaka u zemlji Grupa je izdala 42 blanko solo menice (Napomena 30(a)).

/ii/ U cilju finansiranja kupovine 65% akcijskog kapitala "Telekom Srpske", Matično preduzeće je dana 24. maja 2007. godine sklopilo Ugovor o dugoročnim i revolving kreditnim aranžmanima sa Citibank N.A., London (Organizator posla), finansijskim institucijama (originalni zajmodavci - 21 banka) i EFG EuroBank Ergasias S.A., Atina (Zastupnik). Ukupan iznos sindikovanog zajma je EUR 700 miliona, od čega Aranžmani A i C iznose po EUR 300 miliona, a revolving aranžman je EUR 100 miliona. Matično preduzeće je povuklo ukupna sredstva po kreditnom aranžmanu i u decembru 2008. godine prevremeno otplatilo deo sredstava po aranžmanu C u iznosu od EUR 110 miliona.

Ugovorom o kreditu sa Citibank N.A., London definisana je obaveza Matičnog preduzeća da dostavlja revidirane godišnje konsolidovane finansijske izveštaje i revidirane godišnje finansijske izveštaje, kao i finansijske izveštaje za određeni kvartalni period. Period otplate za aranžman A i revolving aranžman je 60 meseci nakon potpisivanja Ugovora, a za aranžman C 24 meseca nakon potpisivanja Ugovora. Ugovorom o kreditu, definisana je obaveza Matičnog preduzeća da se pridržava određenih finansijskih pokazatelja, od kojih su najvažniji Pokriće duga i Pokriće kamate. Matično preduzeće je u 2008. godini usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OBAVEZE PO OSNOVU KREDITA (Nastavak)

/ii/ Obaveze prema NLB banci d.d., Ljubljana, Slovenija, po osnovu dugoročno odobrenog kredita u iznosu RSD 2,215,025 hiljada na dan 31. decembra 2008. godine, odnose se na kreditni aranžman za kupovinu GSM/UMTS licence, nabavku telekomunikacione opreme i finansiranje početnih troškova. Kao sredstvo obezbeđenja otplate navedenog kredita uspostavljena je zaloga na Licenci GSM/UMTS br. 01-124 izdatoj od Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost Republike Crne Gore i registrovane pod brojem R-07062000034 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici (Napomena 15). Pored toga, sredstvo obezbeđenja uredne otplate kredita predstavlja i zaloga nad 85% udela u Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Mtel" registrovana pod brojem R-07062000026 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici, kao i zaloga nad telekomunikacionom opremom nabavljenom od Ericsson AB, Švedska registrovana pod brojem R-08092400020 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici (Napomena 16) i 10 overenih menica sa klauzulom uz menično ovlašćenje.

Kao sredstvo obezbeđenja po kreditima od banaka u inostranstvu (EFG New Europe Funding, Holandija), Grupa je izdala 10 blanko solo menica (Napomena 30(a)).

/iii/ Obaveza po osnovu kredita prema EBRD u ukupnom iznosu od RSD 1,173,131 hiljadu odnosi se na dva kredita odobrena Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Telekom Srpske" u toku 1998. i 2002. godine za potrebe hitne rekonstrukcije telekomunikacija. Ugovorima o kreditu definisana je obaveza navedenog preduzeća da se pridržava određenih finansijskih pokazatelja. Na dan 31. decembra 2008. godine, Konsolidovano zavisno preduzeće je usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

/iv/ Kao sredstvo obezbeđenja po pojedinim kreditima dobijenim od KfW, Nemačka (RSD 109,616 hiljada), na dan 31. decembra 2008. godine, od strane Matičnog preduzeća izdate su neopozive i bezuslovne platne garancije na prvi poziv, u korist kreditora od strane Vojvođanske banke a.d., Novi Sad i Banca Intesa a.d., Beograd (Napomena 30(b)). Garancije obezbeđuju otplatu celokupnih iznosa kredita i izdate su sa rokom važenja do potpune otplate kredita.

Kao sredstvo obezbeđenja po kreditima odobrenim od Ericsson Credit A.B Švedska, uspostavljeno je založno pravo na opremi Matičnog preduzeća (Napomena 16). Založno pravo upisano je u Registru založnog prava kod Agencije za privredne registre, na osnovu odgovarajućih Ugovora i Rešenja Agencije. Obaveze prema Ericsson Credit A.B., Švedska prenete su u toku 2007. godine na BNP Paribas, filijala London i iste na dan 31. decembra 2008. godine iznose RSD 4,842,136 hiljada. Promena založnog poverioca još uvek nije izvršena u Registru založnog prava. Ugovorima o kreditu sa Ericsson Credit A.B., Švedska i BNP Paribas, filijala London, definisana je obaveza Matičnog preduzeća da se pridržava određenih finansijskih pokazatelja. Matično preduzeće je na dan 31. decembra 2008. godine usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

Kao sredstvo obezbeđenja po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane Ericsson Credit AB, Švedska u iznosu od RSD 526,193 hiljade registrovana je zaloga I reda na telekomunikacionoj opremi Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Mtel", nabavljenoj od inostranog dobavljača Ericsson AB, Švedska, pod registracionim brojem R-08092400046 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici (Napomena 16).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

27. OBAVEZE PO OSNOVU KREDITA (Nastavak)

- /iv/ Pored toga, kao sredstvo obezbeđenja po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane Ericsson Credit AB, Švedska u iznosu od RSD 1,915,755 hiljada registrovana je zaloga I reda na telekomunikacionoj opremi Konsolidovanog zavisnog preduzeća "Mtel", nabavljenoj od inostranog dobavljača Ericsson AB, Švedska, pod registracionim brojem R-08092400053 u Registru zaloga Privrednog suda u Podgorici. Navedeni dugoročni kredit je delimično otplaćen i obaveza na dan 31. decembar 2008. godine iznosi RSD 1,711,195 hiljada.
- /v/ Ostali robni krediti iskazani na dan 31. decembra 2008. godine iznose RSD 8,622,369 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 5,937,243 hiljade). Ukupna ugovorena vrednost radova uglavnom se finansira sa 15% avansa, a 85% se finansira iz kredita izvođača radova. Period otplate navedenog iznosa kredita, kao i grejs period zavise od ugovorene vrednosti kredita. Robni krediti po ovom osnovu uglavnom su obezbeđeni odgovarajućim brojem blanko menica koje su izdate u korist izvođača radova (Napomena 30(a)).
- /vi/ Ostale finansijske obaveze se na dan 31. decembra 2008. godine najvećim delom odnose na obaveze po osnovu GSM licence koja je dodeljena Konsolidovanom zavisnom preduzeću "Telekom Srpske" od strane Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, u iznosu od RSD 2,283,793 hiljade (KM 50.4 miliona).
- /vii/ Nepovučeni iznos odobrenih finansijskih i robnih kredita na dan 31. decembra 2008. godine iznosi RSD 6,794,804 hiljade (31. decembar 2007. godine: RSD 17,205,734 hiljade), i prikazan je kao preuzeta obaveza (Napomena 32). Najveći deo ovih kredita je sa promenljivom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Dobavljači za opremu i usluge	9,720,097	10,884,761
Dobavljači za telekomunikacione usluge:		
- fiksna telefonija	1,240,694	657,059
- mobilna telefonija	279,014	276,402
- interkonekcija	78,386	580,338
Dobavljači - povezana pravna lica	497,063	500,957
Primljeni avansi	302,917	270,565
Stanje na dan 31. decembra	<u>12,118,171</u>	<u>13,170,082</u>

Na dan 31. decembra 2008. godine, obaveze prema dobavljačima u inostranstvu uključuju iznos od RSD 23,255 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 20,996 hiljada), koji predstavlja dinarsku protivvrednost SDR 237,155.20 (31. decembar 2007. godine: SDR 246,851.22) i odnosi se na obaveze Matičnog preduzeća po osnovu obračuna međunarodnog telefonskog saobraćaja za period od 1. juna 1997. do 30. juna 2002. godine, kada je obračun i naplatu međunarodnog saobraćaja obavljala Zajednica JPTT. Navedene obaveze usaglašene su sa iznosima prikazanim u Odluci o usvajanju izveštaja komisije o pregledu obaveza i potraživanja prema stranim upravama, kompanijama i međunarodnim organizacijama, donetom od strane Upravnog odbora Zajednice JPTT decembra 2005. godine. S obzirom da su tokom 2006. godine, proglašenjem nezavisnosti Republike Crne Gore, nastale promene u obavljanju delatnosti Zajednice JPTT, Grupa je preuzela izmirenje navedenih obaveza.

Na dan 31. decembra 2008. godine, obaveze iz poslovanja u iznosu od RSD 6,512,861 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 3,162,028 hiljada) su izražene u stranoj valuti i to najvećim delom u EUR.

Obaveze prema dobavljačima su nekamatonske. Grupa redovno izmiruje svoje obaveze prema dobavljačima.

Prosečan period plaćanja obaveza prema dobavljačima u 2008. godini je bio 85 dana (2007. godina: 81 dan).

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost obaveza prema dobavljačima odražava njihovu tržišnu vrednost na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

29. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA
VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2008.	2007. Korigovano
Ostale obaveze		
Obaveze za zarade i naknade zarada	890,517	538,907
Obaveze po osnovu kamata	69,445	8,941
Obaveze za dividende	174,944	452,478
Obaveze prema zaposlenima	163,668	14,763
Obaveze prema članovima Upravnog odbora	-	1,534
Ostale obaveze	202,952	72,484
	1,501,526	1,089,107
Pasivna vremenska razgraničenja		
Obračunati troškovi međunarodnog saobraćaja:		
Fiksni saobraćaj (a)	265,388	215,545
Roaming (b)	815,288	432,631
	1,080,676	648,176
Obračunati ostali troškovi:		
Obračunato učešće zaposlenih u dobiti (Napomena 7)	1,206,390	1,139,601
Obračunati troškovi prenetih godišnjih odmora	342,660	319,144
Obračunate obaveze za kamate (c)	568,389	476,112
Obračunati drugi troškovi (d)	3,794,151	1,579,947
	5,911,590	3,514,804
Obračunati prihodi budućeg perioda:		
Unapred naplaćeni prihodi mobilne telefonije	1,154,180	1,280,849
Razgraničeni prihodi po osnovu nacionalnog roaminga	10,260	362,293
Unapred naplaćeni prihodi po osnovu prodaje čip kartica	118,686	75,053
Pretplata za fiksni telefonski priključak	575,559	240,852
Pretplata za posebne telefonske usluge	64,077	53,963
Ostali obračunati prihodi	204	8,110
	1,922,966	2,021,120
Razgraničene obaveze za PDV	263,086	346,879
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	588,979	118,184
Stanje na dan 31. decembra	11,268,823	7,738,270

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

29. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (Nastavak)

- (a) Na dan 31. decembra 2008. godine, obračunati troškovi fiksnog međunarodnog saobraćaja u iznosu od RSD 265,388 hiljada odnose se na nefakturisane troškove međunarodnog saobraćaja za mesec decembar 2008. godine u procenjenom iznosu od RSD 215,136 hiljada, kao i neusaglašene fakture po osnovu međunarodnog saobraćaja za period pre decembra 2008. godine u iznosu od RSD 50,252 hiljade.
- (b) Na dan 31. decembra 2008. godine, obračunati troškovi roaminga u iznosu od RSD 815,288 hiljada odnose se na nefakturisane usluge roaminga za novembar i decembar 2008. godine u procenjenom iznosu od RSD 405,820 hiljada, kao i obračunate nefakturisane rashode po osnovu Ugovora o internacionalnom GSM roamingu - Međuoperatorski popusti u iznosu od RSD 409,468 hiljada.
- (c) Obračunate obaveze za kamate na dan 31. decembra 2008. godine uključuju iznos od RSD 217,785 hiljada, koji se odnosi na obračunate kamate za decembar 2008. godine po osnovu sindikovanog zajma odobrenog Matičnom preduzeću od Citibank N.A., London.
- (d) Obračunati drugi troškovi u iznosu od RSD 3,794,151 hiljadu na dan 31. decembra 2008. godine, odnose se najvećim delom na procenjene, nefakturisane troškove usluga izvršenih od strane dobavljača u 2008. godini.

Navedeni iznos obračunatih drugih troškova uključuje i obračunate obaveze po osnovu poreza na imovinu na telekomunikacionu kablovsku mrežu i kablovsku infrastrukturu za 2007. i 2008. godinu u iznosu od RSD 312,301 hiljadu.

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
Date menice (a)	18,005,496	18,664,013
Garancije za račun Grupe (b)	4,193,385	4,355,853
Nekretnine i oprema u likvidaciji	3,357,374	3,738,274
Loyalty i promo program	39,104	61,213
Tuđa oprema - privremeni uvoz	64,177	59,623
Telefonske kartice	6,175	6,972
Kartice za dopunu mobilnih telefona	273,871	470,507
Ostalo	2,593,327	1,907,300
Stanje na dan 31. decembra	<u>28,532,909</u>	<u>29,263,755</u>

- (a) Date menice izdate su u korist banaka, državnih organa i dobavljača kao instrument obezbeđenja plaćanja dospelih obaveza po osnovu primljenih finansijskih i robnih kredita, odnosno po osnovu redovnog poslovanja. Date menice u korist državnih organa su sredstva obezbeđenja plaćanja obaveza Ministarstvu finansija Republike Srpske po kreditima od EBRD i Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine za GSM licencu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

(a) Pregled izdatih menica prikazan je u narednoj tabeli:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> <u>Korigovano</u>
Menice izdate u korist:		
- banaka	6,768,669	6,514,524
- državnih organa	3,150,639	4,249,490
- dobavljača	8,086,188	7,899,999
Stanje na dan 31. decembra	<u>18,005,496</u>	<u>18,664,013</u>

(b) Primljene garancije predstavljaju garancije izdate od strane sledećih domaćih banaka za račun Grupe, kao sredstvo obezbeđenja za robne kredite i ostale obaveze prema inostranim bankama i dobavljačima:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> <u>Korigovano</u>
Eurobank EFG štedionica a.d., Beograd	1,551,488	1,551,472
Piraeus banka a.d., Beograd	1,224,846	1,224,846
Societe Generale banka Srbija a.d., Beograd	817,430	817,351
Vojvođanska banka a.d., Novi Sad – filijala Beograd	489,938	489,938
Banca Intesa a.d., Beograd	103,334	223,051
Vojvođanska banka a.d., Novi Sad	6,349	49,195
Stanje na dan 31. decembra	<u>4,193,385</u>	<u>4,355,853</u>

Navedene plative garancije izdate su:

- Od strane Banca Intesa a.d., Beograd i Vojvođanske banke a.d., Novi Sad u korist KfW, Nemačka, po osnovu nabavke opreme na kredit. Garancije su izdate sa rokom do potpune otplate kredita.
- U korist Direkcije za privatizaciju Republike Srpske (garancije Eurobank EFG štedionice a.d., Beograd, Piraeus banke a.d., Beograd, Societe Generale banka Srbija a.d., Beograd i Vojvođanske banke a.d., Novi Sad – filijala Beograd), po osnovu obezbeđenja za ispunjenje investicione obaveze i isplatu dividendi "Telekom Srpske". Garancije su izdate sa rokom važenja do 19. septembra 2008. godine. Na osnovu dobijene saglasnosti Vlade Republike Srpske o produženju roka za ispunjenje investicione obaveze po Ugovoru o kupovini i prodaji akcija, Matično preduzeće je izvršilo produženje roka važenja postojećih bankarskih garancija do 19. aprila 2009. godine. Iako je Matično preduzeće izvršilo investicionu obavezu krajem 2008. godine, garancije su na snazi do izdavanja potvrde o ispunjenju navedene obaveze od strane nezavisnog revizora.
- U korist Ministarstva finansija Republike Srbije, Poreska uprava - Regionalni centar Kragujevac (garancija Societe Generale banka Srbija a.d., Beograd).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

- (a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima (Napomena 24) prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2008.</u>	<u>31.12.2007.</u> <u>Korigovano</u>
POTRAŽIVANJA		
<i>Potraživanja od kupaca:</i>		
- JP PTT	124,759	110,154
- OTE	13,887	14,516
	<u>138,646</u>	<u>124,670</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti potraživanja od JP PTT</i>	(9,916)	(20,058)
Ukupno	<u>128,730</u>	<u>104,612</u>
<i>Dati avansi:</i>		
- JP PTT	121	67
<i>Minus: Ispravka vrednosti datih avansa</i>	(26)	(5)
Ukupno	<u>95</u>	<u>62</u>
<i>Ostala potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- JP PTT - ostala potraživanja	22,292	26,435
- OTE - obračunati prihodi iz međunarodnog obračuna	364	-
Ukupno	<u>22,656</u>	<u>26,435</u>
Ukupna potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja	<u>151,481</u>	<u>131,109</u>
OBAVEZE		
<i>Obaveze prema dobavljačima:</i>		
- JP PTT	485,828	469,046
- OTE	11,235	31,911
Ukupno	<u>497,063</u>	<u>500,957</u>
<i>Ostale obaveze i pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
JP PTT:		
- unapred naplaćeni prihodi za TT usluge	2,829	2,294
- obračunati troškovi	5,584	32,340
	<u>8,413</u>	<u>34,634</u>
OTE - obračunati troškovi iz međunarodnog obračuna	11,957	8,176
Ukupno	<u>20,370</u>	<u>42,810</u>
Ukupne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	<u>517,433</u>	<u>543,767</u>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje i dospevaju u periodu ne dužem od 3 meseca nakon datuma prodaje, odnosno pružanja usluga. Potraživanja po svojoj prirodi nisu obezbeđena i nemaju kamatu. Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u periodu ne dužem od 3 meseca nakon datuma kupovine, odnosno pružanja usluge. Obaveze ne sadrže kamatu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

(b) Transakcije sa akcionarima u 2008. i 2007. godini prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2008.</u>	<u>2007. Korigovano</u>
JP PTT		
<i>Prihodi:</i>		
Prihodi od fiksne telefonije, interneta i ostalih usluga	335,323	297,136
Prihodi od mobilne telefonije	95,984	77,339
FTO i održavanje higijene	633,696	615,832
Ukidanje ispravke vrednosti potraživanja	55,056	81,627
Ostalo	12,506	5,483
	<u>1,132,565</u>	<u>1,077,417</u>
<i>Rashodi:</i>		
Zakup	(2,004,384)	(1,981,237)
Troškovi dostave i naplate telefonskih računa i telegrama	(1,208,864)	(1,105,524)
Usluge štampanja	(40,010)	(125,046)
Električna energija	(249,762)	(216,993)
Elektronska obrada podataka	(103,200)	(103,200)
Naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta	(124,444)	(78,034)
PTT usluge	(59,499)	(157,933)
Ispravka vrednosti potraživanja	(44,917)	(61,531)
Komunalne usluge	(29,765)	(32,999)
Održavanje	(36,505)	(34,945)
Usluge CALL centra	(19,658)	(17,457)
Troškovi provizije	(9,190)	(14,707)
Ostalo	(6,814)	(7,242)
	<u>(3,937,012)</u>	<u>(3,936,848)</u>
Neto rashodi	<u>(2,804,447)</u>	<u>(2,859,431)</u>
OTE		
<i>Prihodi:</i>		
Međunarodni obračun	174,092	143,660
Ukidanje ispravke vrednosti potraživanja	-	1,932
	<u>174,092</u>	<u>145,592</u>
<i>Rashodi:</i>		
Međunarodni obračun	(88,490)	(147,950)
Ispravka vrednosti potraživanja	-	(1,992)
	<u>(88,490)</u>	<u>(149,942)</u>
Neto prihodi/(rashodi)	<u>85,602</u>	<u>(4,350)</u>
Ukupni rashodi, neto	<u>(2,718,845)</u>	<u>(2,863,781)</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

- (c) Zarade i ostala primanja direktora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Grupe u 2008. i 2007. godini prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Bruto zarade i naknade zarada	409,269	323,758
Naknade troškova službenih putovanja	20,364	30,637
Odobreni stambeni krediti	167,632	173,963
Učešće u dobiti	80,816	70,000
Kreditni za otkup službenih automobila	31,227	37,488
Isplaćene jubilarne nagrade	712	1,914
Ukupno	<u>710,020</u>	<u>637,760</u>

Kreditni dati rukovodstvu i ostalom rukovodećem osoblju Grupe nisu obezvređeni.

32. PREUZETE OBAVEZE

Preuzete obaveze Grupe prikazane su u sledećem pregledu:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (a)	8,646,017	6,635,192
Ugovorene obaveze za izgradnju mobilne i fiksne mreže (b)	6,794,804	9,282,114
Ugovorene obaveze - nepovučeni gotovinski krediti	-	7,923,620
Stanje na dan 31. decembra	<u>15,440,821</u>	<u>23,840,926</u>

- (a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora, zemljišta, vodova i radio baznih stanica po osnovu zaključenih ugovora. Period zakupa je između 1 i 99 godina, a većina ugovora o zakupu može da se obnovi na kraju perioda zakupa po tržišnoj ceni.

Buduća minimalna plaćanja po osnovu zakupnina prikazana su kako sledi:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u> Korigovano
Do 1 godine	1,380,042	889,317
Od 1 do 5 godina	4,203,420	2,787,047
Preko 5 godina	3,062,555	2,958,828
	<u>8,646,017</u>	<u>6,635,192</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

32. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

- (a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga ne uključuju preuzete obaveze prema povezanom pravnom licu JP PTT imajući u vidu da je Ugovor o zakupu sa Matičnim preduzećem zaključen na neodređeno vreme. Navedenim ugovorom je definisan mesečni iznos zakupnine od EUR 2,034,284.
- (b) Ugovorene obaveze u vezi sa izgradnjom mobilne i fiksne mreže se odnose na izgradnju i proširenje kapaciteta mobilne i fiksne telefonije, u skladu sa zaključenim ugovorima sa domaćim i inostranim isporučiocima opreme i kreditorima. Radi se o ugovorenim, nerealizovanim isporukama na dan bilansa stanja. Navedene obaveze najvećim delom dospevaju u periodu od jedne do pet godina od datuma isporuke, odnosno pružanja usluge predviđene ugovorom.

33. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA**(a) Sudski sporovi**

Na dan 31. decembra 2008. godine, Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 458,080 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 515,947 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 26, na dan 31. decembra 2008. godine Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 126,485 hiljada (31. decembar 2007. godine: RSD 73,707 hiljada). Rukovodstvo Grupe procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku, iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Grupa je u okviru Ostalih kratkoročnih obaveza i pasivnih vremenskih razgraničenja (Napomena 29) na dan 31. decembra 2008. godine, iskazala obaveze po osnovu poreza na imovinu na telekomunikacionu kablovsku mrežu i kablovsku infrastrukturu, koja u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, kao i stručnim mišljenjima nadležnih ministarstava, predstavlja delove građevinskih objekata koji se oporezuju ovom vrstom poreza, u iznosu od RSD 156,753 hiljade za 2008. godinu.

Godišnji konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 2007. godinu uključuju obračunati porez na imovinu na telekomunikacionu kablovsku mrežu i kablovsku infrastrukturu u iznosu od RSD 155,548 hiljada, za koji međutim nije podneta izmenjena poreska prijava nadležnom poreskom organu, niti je isti plaćen.

Rukovodstvo Grupe se obratilo Ministarstvu finansija Republike Srbije sa zahtevom da još jednom razmotri prirodu telekomunikacione kablovske mreže i kanalizacije u cilju davanja konačnog mišljenja o poreskom tretmanu navedene imovine, a koje do datuma izdavanja priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja nije izdato.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA (Nastavak)**(b) Poreski rizici (Nastavak)**

Poreski sistemi Republike Srbije i država u kojima posluju Konsolidovana zavisna preduzeća – Republika Crna Gora i Republika Srpska, su u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji, Republici Crnoj Gori i Republici Srpskoj poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

(c) Potencijalna sredstva

Konsolidovano zavisno preduzeće “Telekom Srpske” na dan 31. decembra 2008. godine ima potencijalna sredstva od Vlade Republike Srpske kao prodavca državnog dela kapitala ovog preduzeća u iznosu od RSD 258,162 hiljade (KM 5,968,807).

Navedena potraživanja se odnose na više obračunatu i isplaćenu naknadu Poštama Srpske po osnovu naknade koju je Konsolidovano zavisno preduzeće iz svog prihoda izdvajalo za Pošte Srpske, kao i po osnovu zakupa poslovnih prostorija koje je iznajmljivalo od Pošta Srpske. U skladu sa Ugovorom o privatizaciji državnog dela kapitala, Vlada Republike Srpske je dužna da Konsolidovanom zavisnom preduzeću nadoknadi 50% iznosa plaćenog Poštama Srpske do iznosa KM 12,200,000 (RSD 552,672 hiljade), odnosno da nadoknadi celokupan iznos preko iznosa od KM 12,200,000.

Do datuma izdavanja priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja, Konsolidovano zavisno preduzeće “Telekom Srpske” je po navedenom osnovu Poštama Srpske uplatilo RSD 516,323 hiljade, odnosno KM 11,397,614.

(d) UMTS licenca

Dana 30. juna 2008. godine u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine objavljena je Odluka o uslovima pod kojima se dodeljuje licenca za Univerzalne mobilne telekomunikacijske sisteme (UMTS) za sledeće operatore: BH Telekom, Sarajevo, Telekom Srpske, Banja Luka i HT Eronet, Mostar. Utvrđena cena licence je KM 29,337,450 (ekvivalent EUR 15,000,000) za svakog od operatora. Operatori su dužni da cenu licence plate u roku od sedam godina od dobijanja licence, sa grace periodom od dve godine i godišnjim iznosima od po KM 5,867,490 (ekvivalent EUR 3,000,000) nakon isteka grace perioda. Za realizaciju dodele licence zaduženo je Ministarstvo komunikacija i transporta, Ministarstvo finansija i trezora i Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine. Do datuma izdavanja priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja navedene institucije nisu završile aktivnosti u cilju realizacije navedene Odluke.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

(a) Format primarnog izveštavanja – poslovni segmenti

Na dan 31. decembra 2008. godine, poslovne aktivnosti Grupe su organizovane u četiri glavna poslovna segmenta:

- Mobilna telefonija;
- Internet;
- Multimedijalne usluge, koje su postale poseban poslovni segment u 2008. godini; i
- Fiksna telefonija i ostale usluge.

Rezultati segmenata za godinu koja se završila 31. decembra 2008. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

	Mobilna telefonija	Internet	Multimedi- jalne usluge	Fiksna telefonija i ostale usluge	Ukupno
Poslovni prihod segmenta	52,597,698	1,936,135	1,198	50,819,644	105,354,675
Interni obračun između segmenata	8,258,879	79,436	-	6,855,997	15,194,312
Poslovni prihodi	60,856,577	2,015,571	1,198	57,675,641	120,548,987
Poslovni rashod segmenta	(33,332,988)	(965,045)	(195,968)	(48,127,372)	(82,621,373)
Interni obračun između segmenata	(5,170,483)	(1,574,426)	(109,219)	(8,340,184)	(15,194,312)
Poslovni rashodi	(38,503,471)	(2,539,471)	(305,187)	(56,467,556)	(97,815,685)
Poslovna dobit/ (gubitak)	22,353,106	(523,900)	(303,989)	1,208,085	22,733,302
Finansijski prihodi	1,830,890	8,056	642	8,785,062	10,624,650
Finansijski rashodi	(9,578,578)	(15,344)	(397)	(13,308,784)	(22,903,103)
	(7,747,688)	(7,288)	245	(4,523,722)	(12,278,453)
Dobit/(gubitak) pre oporezivanja	14,605,418	(531,188)	(303,744)	(3,315,637)	10,454,849
Porez na dobit	(975,987)	-	-	-	(975,987)
Neto dobit/(gubitak)	13,629,431	(531,188)	(303,744)	(3,315,637)	9,478,862

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (Nastavak)

(a) Format primarnog izveštavanja – poslovni segmenti (Nastavak)

Rezultati segmenata za godinu koja se završila 31. decembra 2007. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

	<u>Mobilna telefonija</u>	<u>Internet</u>	<u>Fiksna telefonija i ostale usluge</u>	<u>Ukupno</u>
Poslovni prihod segmenta	36,988,654	708,066	46,214,528	83,911,248
Interni obračun između segmenata	<u>5,927,045</u>	<u>21,707</u>	<u>4,538,093</u>	<u>10,486,845</u>
Poslovni prihodi	<u>42,915,699</u>	<u>729,773</u>	<u>50,752,621</u>	<u>94,398,093</u>
Poslovni rashod segmenta	(27,955,643)	(641,845)	(42,462,370)	(71,059,858)
Interni obračun između segmenata	<u>(3,922,890)</u>	<u>(591,563)</u>	<u>(5,972,392)</u>	<u>(10,486,845)</u>
Poslovni rashodi	<u>(31,878,533)</u>	<u>(1,233,408)</u>	<u>(48,434,762)</u>	<u>(81,546,703)</u>
Poslovna dobit/(gubitak)	<u>11,037,166</u>	<u>(503,635)</u>	<u>2,317,859</u>	<u>12,851,390</u>
Finansijski prihodi	1,483,118	4,001	2,962,291	4,449,410
Finansijski rashodi	<u>(2,125,822)</u>	<u>(2,734)</u>	<u>(2,690,164)</u>	<u>(4,818,720)</u>
	<u>(642,704)</u>	<u>1,267</u>	<u>272,127</u>	<u>(369,310)</u>
Dobit/(gubitak) pre oporezivanja	10,394,462	(502,368)	2,589,986	12,482,080
Porez na dobit	<u>(557,752)</u>	<u>-</u>	<u>(128,208)</u>	<u>(685,960)</u>
Neto dobit/(gubitak)	<u>9,836,710</u>	<u>(502,368)</u>	<u>2,461,778</u>	<u>11,796,120</u>

Prihodi i rashodi od multimedijalnih usluga, koje su u 2008. godini postale poseban poslovni segment, u 2007. godini su bili prikazani u okviru segmenta Fiksna telefonija i ostale usluge.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (Nastavak)

(a) Format primarnog izveštavanja – poslovni segmenti (Nastavak)

Sredstva i obaveze segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2008. godine i kapitalna ulaganja u toku godine prikazana su kao što sledi:

	<u>Mobilna telefonija</u>	<u>Internet</u>	<u>Multimedi -jalne usluge</u>	<u>Fiksna telefonija i ostale usluge</u>	<u>Ukupno</u>
Sredstva	77,665,204	609,240	8,973	146,691,727	224,975,144
Goodwill	-	-	-	-	28,207,891
Učešća u kapitalu	-	-	-	-	18
Ukupna sredstva	<u>77,665,204</u>	<u>609,240</u>	<u>8,973</u>	<u>146,691,727</u>	<u>253,183,053</u>
Obaveze	<u>38,949,653</u>	<u>329,624</u>	<u>50,327</u>	<u>86,983,080</u>	<u>126,312,684</u>
Kapitalna ulaganja (Napomene 15 i 16)	<u>13,736,042</u>	<u>317,740</u>	<u>-</u>	<u>15,882,458</u>	<u>29,936,240</u>

Sredstva i obaveze segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine i kapitalna ulaganja u toku godine prikazana su kao što sledi:

	<u>Mobilna telefonija</u>	<u>Internet</u>	<u>Fiksna telefonija i ostale usluge</u>	<u>Ukupno</u>
Sredstva	62,391,027	89,764	137,495,784	199,976,575
Goodwill	-	-	-	25,226,389
Učešća u kapitalu	-	-	-	16
Ukupna sredstva	<u>62,391,027</u>	<u>89,764</u>	<u>137,495,784</u>	<u>225,202,980</u>
Obaveze	<u>30,939,020</u>	<u>196,495</u>	<u>80,207,031</u>	<u>111,342,546</u>
Kapitalna ulaganja (Napomene 15 i 16)	<u>15,611,586</u>	<u>-</u>	<u>13,597,572</u>	<u>29,209,158</u>

Sredstva i obaveze koje se odnose na multimedijalne usluge, u 2007. godini su bile prikazane u okviru segmenta Fiksna telefonija i ostale usluge.

(b) Format sekundarnog izveštavanja – geografski segmenti

Zemlja porekla Grupe, koja je istovremeno i nosilac poslovanja je Republika Srbija. Prihod od prodaje se raspoređuje na zemlju u kojoj se nalazi kupac, korisnik usluga. Grupa najveći deo svojih prihoda (72%) ostvaruje na teritoriji Republike Srbije.

Ukupna sredstva se raspoređuju na osnovu toga gde se nalaze. Najveći deo sredstava Grupe nalazi se na teritoriji Republike Srbije (59.1%), dok se na teritoriji Republike Srpske nalazi 37.4%, a na teritoriji Republike Crne Gore 3.5% sredstava Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2008.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

35. DOGAĐAJI POSLE DATUMA BILANSA STANJA**(a) Uplata dodatnog osnivačkog kapitala**

U skladu sa Odlukom Upravnog odbora Matičnog Preduzeća br. 197543/1 od 3. decembra 2008. godine o osnivanju Konsolidovanog zavisnog preduzeća "FiberNet" d.o.o., Podgorica (Napomena 1), dana 10. februara 2009. godine Matično preduzeće je uplatilo dodatni osnivački kapital u iznosu od RSD 259,436 hiljada, koji predstavlja dinarsku protivvrednost od EUR 2,817,000.

(b) Javni oglas za dodelu licence za fiksnu telefoniju

U skladu sa Zakonom o telekomunikacijama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 44/03 i 36/06), Republička agencija za telekomunikacije je 31. marta 2009. godine objavila Javni oglas za učešće u postupku javnog nadmetanja za izdavanje dve licence za fiksni bežični pristup (FWA) za javnu telekomunikacionu mrežu i govorne usluge, prenos paketa podataka i istovremeni prenos govora i podataka, u frekvencijskom opsegu 411.875-418.125/421.875-428.125 MHz, za teritoriju Republike Srbije. Licenca se izdaje na period od 10 godina od dana izdavanja. Najmanji iznos jednokratne naknade koja se plaća prilikom izdavanja licence je EUR 500,000, a konačni iznos jednokratne naknade utvrđuje se u javnom nadmetanju. Odluku o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluku o izdavanju licence najpovoljnijim ponuđačima ili pobjednicima na javnoj aukciji, Republička agencija za telekomunikacije će doneti do 8. juna 2009. godine, a licencu će izdati u roku od 8 dana od dana uplate celokupnog iznosa jednokratne naknade na račun budžeta Republike Srbije.

36. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne Banke Srbije, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	2008.	U RSD 2007.
EUR	88.6010	79.2362
USD	62.9000	53.7267
BAM (KM)	45.3010	40.5128
SDR	98.0592	85.0569

BDO BC Excel

Knez Mihailova 10, 11000 Belgrade, Serbia
Tel: +381 11 3281 399, 3281 411, Fax: +381 11 3281 808, E-mail: bdo@bdo.co.yu